ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (δεύτερο πενταμελές τμήμα)
της 10ης Μαΐου 2006 *

Στην υπόθεση Τ-279/03,

Galileo International Technology LLC, με έδρα το Bridgetown (Barbade),

Galileo International LLC, με έδρα το Wilmington, Delaware (ΗΠΑ),

Galileo Belgium SA, με έδρα τις Βρυξέλλες (Βέλγιο),

Galileo Danmark A/S, με έδρα την Κοπεγχάγη (Δανία),

Galileo Deutschland GmbH, με έδρα τη Φρανκφούρτη επί του Μάιν (Γερμανία),

Galileo España, SA, με έδρα τη Μαδρίτη (Ισπανία),

Galileo Γαλλία SARL, με έδρα το Roissy-en-France (Γαλλία),

Galileo Nederland BV, με έδρα το Hoofdorp (Κάτω Χώρες),

Galileo Nordiska AB, με έδρα τη Στοκχόλμη (Σουηδία),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

Galileo Πορτογαλία Ltd, με έδρα το Alges (Πορτογαλία),

Galileo Sigma Srl, με έδρα τη Ρώμη (Ιταλία),

Galileo International Ltd, με έδρα το Langley, Berkshire (Ηνωμένο Βασίλειο),

The Galileo Co., με έδρα το Λονδίνο (Ηνωμένο Βασίλειο),

Timas Ltd, με έδρα το Δουβλίνο (Ιρλανδία),

εκπροσωπούμενες από τους C. Delcorde, J.-N. Louis, J.-A. Delcorde και Σ. Μανιατόπουλο, δικηγόρους, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

ενάγουσες,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους N. Rasmussen και M. Huttunen, επικουρούμενους από τους A. Berenboom και N. Van den Bossche, δικηγόρους, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

εναγομένης,

που έχει ως αντικείμενο αγωγή αποζημιώσεως με την οποία ζητείται, αφενός, να παύσει η Επιτροπή να χρησιμοποιεί τον όρο «Galileo» σε σχέση με το κοινοτικό σχέδιο συστήματος παγκόσμιας ραδιοπλοηγήσεως μέσω δορυφόρου και να παύσει να προτρέπει τρίτους να χρησιμοποιούν τον όρο αυτό και, αφετέρου, να αποκαταστήσει τη ζημία που υφίστανται οι ενάγουσες από τη χρησιμοποίηση και την προώθηση εκ μέρους της Επιτροπής του εν λόγω όρου, ο οποίος είναι κατ' αυτές πανομοιότυπος με τα σήματα που έχουν καταχωρίσει καθώς και με τις εμπορικές τους επωνυμίες,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(δεύτερο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους J. Pirrung, πρόεδρο, A. W. H. Meij, N. J. Forwood, την I. Pelikánová και τον Σ. Παπασάββα, δικαστές,

γραμματέας: C. Kristensen, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 30ής Νοεμβρίου 2005,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1. *Ο όρος «Galileo» των εναγουσών*

1 Ο όμιλος επιχειρήσεων Galileo, τμήμα του οποίου αποτελούν οι ενάγουσες εταιρίες, συστάθηκε το 1987 από ένδεκα βορειοαμερικανικές και ευρωπαϊκές αεροπορικές

εταιρίες. Ο όμιλος συγκαταλέγεται μεταξύ των μεγαλύτερων παγκοσμίως στη διάθεση και παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών στους τομείς των εναέριων μεταφορών, των ταξιδίων, της ψυχαγωγίας και της ξενοδοχειακής βιομηχανίας, όσον αφορά την πρόσβαση σε δεδομένα σχετικά με τις προσφορές, τα ωράρια και τις τιμολογιακές πληροφορίες. Η πελατεία του αποτελείται κυρίως από πρακτορεία ταξιδίων, ξενοδοχειακές εταιρίες, εταιρίες ενοικιάσεως οχημάτων, αεροπορικές εταιρίες, επιχειρήσεις οργανώσεως ταξιδίων και επιχειρήσεις που διοργανώνουν κρουαζιέρες.

2 Ο όρος «Galileo» αποτελεί στοιχείο των εμπορικών και εταιρικών επωνυμιών και των ονομασιών των διαδικτυακών τόπων των εναγουσών. Η ενάγουσα Galileo International Technology LLC είναι δικαιούχος διαφόρων εθνικών σημάτων, λεκτικών και εικονιστικών, τα οποία καταχωρίσθηκαν μεταξύ 1987 και 1990 και στα οποία ο όρος αυτός αποτελεί είτε το μοναδικό στοιχείο είτε ένα στοιχείο μεταξύ άλλων, όπως τα λεκτικά σήματα GALILEO που καταχωρίσθηκαν στη Γαλλία στις 17 Σεπτεμβρίου 1987, στη Γερμανία στις 18 Αυγούστου 1988 και στην Ισπανία στις 3 Οκτωβρίου 1988.

3 Η ενάγουσα Galileo International Technology LLC είναι, εξάλλου, δικαιούχος περισσοτέρων κοινοτικών σημάτων που καταχωρίσθηκαν δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί, από το Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ). Πρόκειται για τα εξής εικονιστικά σήματα:

GALILEO
INTERNATIONAL

p**owered by** Galileo

4 Το μεν πρώτο από αυτά τα εικονιστικά σήματα καταχωρίσθηκε στις 4 Μαρτίου 1999, εκ νέου, στις 9 Μαρτίου 2004, το δε δεύτερο αποτέλεσε αντικείμενο καταχωρίσεως στις 20 Ιανουαρίου 2000. Η εν λόγω προσφεύγουσα είναι επίσης δικαιούχος του λεκτικού σήματος GALILEO, που καταχωρίσθηκε την 1η Οκτωβρίου 2003. Όλα αυτά τα σήματα καταχωρίσθηκαν για προϊόντα και υπηρεσίες των κλάσεων 9, 16, 35, 38, 39, 41 και 42 του Διακανονισμού της Νίκαιας για τη διεθνή ταξινόμηση των προϊόντων και των υπηρεσιών εν όψει καταχωρίσεως των σημάτων της 15ης Ιουνίου 1957, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί.

5 Τα κοινοτικά και εθνικά αυτά σήματα (στο εξής: σήματα των εναγουσών) καταχωρίσθηκαν για την περιγραφή, ιδίως, υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών υπό τη μορφή μεταφοράς δεδομένων, προγραμμάτων πληροφορικής που αφορούν τις αεροπορικές μεταφορές, την ενοικίαση οχημάτων και τις κρατήσεις θέσεων ταξιδίου, υπηρεσίες αναψυχής, υπηρεσίες στον τομέα των καταλυμάτων και της εστιάσεως, καθώς και ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές, υπολογιστές, λογισμικά και επεξεργασία κειμένων.

2. *Ο όρος «Galileo» της Επιτροπής*

6 Στις 10 Φεβρουαρίου 1999, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Galileo — Συμμετοχή της Ευρώπης σε μια νέα γενιά υπηρεσιών δορυφορικής πλοήγησης» [COM (99) 54 τελικό]. Με την ανακοίνωση αυτή η Επιτροπή αποσκοπούσε στην ίδρυση ενός δορυφορικού συστήματος, με την ονομασία Galileo, που να καλύπτει τις ανάγκες των πολιτών ολοκλήρου του κόσμου σε θέματα ραδιοπλοηγήσεως, ευρέσεως γεωγραφικής θέσεως και συγχρονισμού. Κατά την Επιτροπή, το Galileo θα είναι συμβατό με τα δύο υπάρχοντα λειτουργικά συστήματα —το αμερικανικό σύστημα GPS [Global Positioning System (παγκόσμιο σύστημα ευρέσεως γεωγραφικής θέσεως μέσω δορυφόρου)] και το ρωσικό σύστημα Glonass [Global Orbiting Navigation Satellite System (παγκόσμιο σύστημα πλοηγήσεως μέσω δορυφόρου)]— και θα μπορεί να παράσχει ένα νέο παγκόσμιο σύστημα πλοηγήσεως μέσω δορυφόρου: το GNSS [Global Navigation Satellite System (παγκόσμιο σύστημα πλοηγήσεως μέσω δορυφόρου)]. Εξ αρχής εξετάστηκε η οικονομική συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στο κόστος υλοποιήσεως του σχεδίου.

7 Το Συμβούλιο, με το ψήφισμά του της 19ης Ιουλίου 1999, σχετικά με την ευρωπαϊκή συμμετοχή σε μία νέα γενιά υπηρεσιών δορυφορικής πλοήγησης — GALILEO — Φάση καθορισμού (JO C 221, p. 1), ενέκρινε την προαναφερθείσα ανακοίνωση της Επιτροπής.

8 Στις 22 Νοεμβρίου 2000, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με το πρόγραμμα Galileo [COM (2000) 750 τελικό], που περιγράφει τα αποτελέσματα της φάσεως καθορισμού του προγράμματος Galileo και εκθέτει τα οικονομικά και χρηματοπιστωτικά ζητήματά του καθώς και τη διαχειριστική δομή του. Όσον αφορά τις διαδοχικές φάσεις του προγράμματος, η ανακοίνωση αναφέρει μία φάση ανάπτυξης των δορυφόρων (2001 έως 2005), μία φάση εφαρμογής όσον αφορά την κατασκευή τους και την εκτόξευσή τους (2006 και 2007) καθώς και μία φάση οικονομικής και εμπορικής εκμεταλλεύσεως του νέου συστήματος (από το 2008).

9 Το Συμβούλιο, με το ψήφισμά του της 5ης Απριλίου 2001 σχετικά με το σχέδιο Galileo (ΕΕ C 157, σ. 1), ενέκρινε τα απαραίτητα για τη φάση της αναπτύξεως στοιχεία. Κάλεσε ιδίως την Επιτροπή να αρχίσει διαδικασία προκηρύξεως διαγωνισμού προκειμένου να καταστεί δυνατή η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στο σχέδιο και να εντοπισθούν οι εμπορικές υπηρεσίες που θα παράσχει το Galileo. Το Συμβούλιο υπογράμμισε επίσης το ενδιαφέρον να αναλάβει ο ιδιωτικός τομέας συγκεκριμένη χρηματοδοτική υποχρέωση που θα του επιτρέψει να συμμετάσχει στη φάση ανάπτυξης.

10 Το Συμβούλιο, με τον κανονισμό (ΕΚ) 876/2002, της 21ης Μαΐου 2002, για τη δημιουργία της κοινής επιχείρησης Galileo (ΕΕ L 138, σ. 1), εφάρμοσε, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, το άρθρο 171 ΕΚ και ίδρυσε την εν λόγω κοινή επιχείρηση, που είχε στόχο, αφενός, να εξασφαλίσει τη διαχείριση του σχεδίου όσον αφορά τη φάση έρευνας, ανάπτυξης και επίδειξης και, αφετέρου, να χρησιμοποιήσει τα κονδύλια που διατίθενται για το πρόγραμμα Galileo. Ιδρυτικά μέλη της κοινής επιχειρήσεως ήσαν η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διαστήματος (ASE), ενώ μπορούσε να γίνει επίσης μέλος κάθε επιχείρηση που πληρούσε τα προς τούτο τεθέντα κριτήρια.

11 Η Επιτροπή, με την ανακοίνωσή της προς το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, της 15ης Οκτωβρίου 2002, με τίτλο «Κατάσταση προόδου του προγράμματος Galileo» (ΕΕ C 248, σ. 2), τόνισε ότι τη διαχείριση του προγράμματος Galileo κατά τις φάσεις αναπτύξεως και επιχειρησιακής εκμεταλλεύσεως θα αναλάμβανε επιχείρηση του ιδιωτικού τομέα. Για τον σκοπό αυτό, η κοινή επιχείρηση Galileo θα προκήρυσσε διαγωνισμό, ώστε να επιλεγεί η ιδιωτική κοινοπραξία στην οποία θα εκχωρούνταν η ανάπτυξη και η εκμετάλλευση του συστήματος.

12 Ενώπιον του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή υπογράμμισε τη μεγάλη σημασία ενός ευρωπαϊκού συστήματος ραδιοπλοηγήσεως από τεχνολογική, οικονομική και στρατηγική άποψη, στον βαθμό που ο έλεγχος της τεχνολογίας αυτής προϋποθέτει τον έλεγχο πολλαπλών βιομηχανικών εφαρμογών. Συναφώς, η Επιτροπή ανέφερε, ιδίως, τη διαχείριση των συστημάτων μεταφορών (καθοδήγηση των αυτοκινήτων), την άσκηση περιβαλλοντικών πολιτικών, τη χωροταξία, τη μετεωρολογία, τη γεωλογία, τα δημόσια έργα, την ενέργεια, την πρόληψη των φυσικών κινδύνων ή των κινδύνων από τη βιομηχανία, τη στήριξη των επιχειρήσεων πολιτικής προστασίας σε περίπτωση φυσικών καταστροφών, την πολιτική ελέγχου της γεωργίας και την προσωπική ασφάλεια των ατόμων. Κατά την Επιτροπή, το μελλοντικό σύστημα θα παρέχει:

— μία δωρεάν βασική υπηρεσία, η οποία θα αφορά ειδικότερα εφαρμογές που στοχεύουν στο «ευρύτερο κοινό»·

— μία εμπορική υπηρεσία, η οποία θα αφορά επαγγελματικούς σκοπούς·

— μία υπηρεσία ασφάλειας της ζωής για εφαρμογές στις οποίες η ανθρώπινη ζωή τίθεται σε κίνδυνο, όπως η αεροπλοΐα ή η ναυσιπλοΐα·

— μία υπηρεσία έρευνας και διάσωσης, με στόχο τη βελτίωση των υπαρχόντων συστημάτων παροχής συνδρομής σε καταστάσεις κινδύνου

— μία κρατικά ρυθμιζόμενη υπηρεσία, η οποία θα καλύπτει κυρίως θέματα πολιτικής προστασίας, εθνικής ασφαλείας και προστασίας του δικαίου.

13 Η Επιτροπή διευκρίνισε ότι το κόστος της φάσεως αναπτύξεως ανέρχεται σε 1,1 δισεκατομμύρια ευρώ, χρηματοδοτούμενο κατ' ίσα μέρη από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από το ASE. Το κόστος της φάσεως εγκατάστασης, δηλαδή το ποσό των 2,1 δισεκατομμυρίων ευρώ, θα αναλάβει κυρίως ο μελλοντικός ανάδοχος του συστήματος. Όσον αφορά τη φάση εμπορικής εκμεταλλεύσεως, η Επιτροπή δήλωσε, ενώπιον του Πρωτοδικείου, ότι η έναρξή της προβλεπόταν για το 2010.

3. *Αίτηση καταχωρίσεως κοινοτικού σήματος που κατέθεσε η Επιτροπή*

14 Στις 21 Ιουνίου 2002, η Επιτροπή ζήτησε, βάσει του κανονισμού 40/94, την καταχώριση κοινοτικού σήματος, δηλαδή ενός έγχρωμου εικονιστικού σήματος. Πρόκειται για μία καλλιτεχνική σφαίρα, εμπνεόμενη από το λογότυπο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και το λογότυπο του ASE, που περιέχει τη λέξη «Galileo»:

Η αίτηση για την καταχώριση σήματος αφορά «υπηρεσίες έρευνας — ανάπτυξης στον τομέα της ραδιοπλοηγήσεως μέσω δορυφόρου» της κλάσεως 42 κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας.

15 Στις 14 Μαρτίου 2003, η προσφεύγουσα Galileo International LLC άσκησε ανακοπή, βάσει του άρθρου 42 του κανονισμού 40/94, κατά της καταχωρίσεως του σήματος αυτού. Με απόφαση της 29ης Σεπτεμβρίου 2005, το τμήμα ανακοπών του ΓΕΕΑ απέρριψε την ανακοπή. Η προσφεύγουσα προσέβαλε την απόφαση αυτή ενώπιον του τμήματος προσφυγών του ΓΕΕΑ.

16 Τον Αύγουστο του 2003, η Επιτροπή και το ASE κατέθεσαν το έμβλημα του προγράμματος ραδιοπλοηγήσεως μέσω δορυφόρου Galileo στον Παγκόσμιο Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας (WIPO), στη Γενεύη, κατ' εφαρμογή της Συμβάσεως για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, η οποία υπογράφηκε στο Παρίσι στις 20 Μαρτίου 1883, αναθεωρήθηκε για τελευταία φορά στη Στοκχόλμη στις 14 Ιουλίου 1967 και τροποποιήθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 1979 (Recueil des traités des Nations unies, τόμος 828, αριθ. 11847, σ. 108, στο εξής: Σύμβαση των Παρισίων).

4. *Ανταλλαγή εγγράφων μεταξύ των εναγουσών και της Επιτροπής*

17 Με έγγραφο της 30ής Απριλίου 2001, οι ενάγουσες διαμαρτυρήθηκαν στην Επιτροπή για τη χρήση του όρου «Galileo» ως τίτλου του σχεδίου ραδιοπλοηγήσεως. Υποστήριξαν ότι η χρήση αυτή τις έβλαπτε και προσέβαλε τα δικαιώματά τους επί του σήματος. Στις 4 Φεβρουαρίου 2002, η Επιτροπή αντέταξε στον ισχυρισμό αυτό ότι η χρήση του όρου «Galileo» για το σχέδιό της δεν συνιστούσε προσβολή των δικαιωμάτων επί του σήματος.

18 Ακολούθησε πυκνή ανταλλαγή εγγράφων μεταξύ των εναγουσών και της Επιτροπής. Οι ενάγουσες ενέμειναν στην άποψή τους ότι η Επιτροπή χρησιμοποιούσε τον όρο «Galileo» σε εμπορικό πλαίσιο προτρέποντας τρίτους να πράξουν το ίδιο, και μάλιστα για προϊόντα και υπηρεσίες όμοιες με αυτές που αφορούν τα σήματα των εναγουσών. Η Επιτροπή θεωρούσε, αντιθέτως, ότι το Galileo θα παρέμενε μέχρι το 2008 ένα πρόγραμμα έρευνας και τεχνολογικής αναπτύξεως που δεν θα απέφερε, μέχρι τότε, κανένα εμπορικό έσοδο και ότι οι υπηρεσίες κρατήσεων που παρείχαν οι ενάγουσες ήταν δραστηριότητες τελείως διαφορετικές από την εύρεση γεωγραφικής θέσεως μέσω δορυφόρου.

5. *Δικαστικές και ενδικοφανείς διοικητικές προσφυγές που άσκησαν οι ενάγουσες παράλληλα με την παρούσα δίκη*

19 Η ενάγουσα Galileo International Technology LLC προσέβαλε, ενώπιον του πρωτοδικείου Βρυξελλών (διαδικασία εμπορικών διαφορών), τη χρήση του όρου «Galileo» από τη Βελγική εταιρία Galileo Industries, η οποία έχει ως αντικείμενο τη συμμετοχή στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων σε σχέση με τη διαστημική βιομηχανία και περιλαμβάνει τις κυριότερες ευρωπαϊκές βιομηχανίες που ενδιαφέρονται για το πρόγραμμα Galileo. Με απόφαση της 1ης Σεπτεμβρίου 2003, το πρωτοδικείο απέρριψε την αγωγή κρίνοντας, ιδίως, ότι ο τομέας δραστηριοτήτων της ενάγουσας ήταν διαφορετικός από αυτόν της εταιρίας Galileo Industries. Η ενάγουσα άσκησε έφεση κατά της αποφάσεως αυτής. Η υπόθεση εκκρεμεί ενώπιον του Εφετείου Βρυξελλών.

20 Η ενάγουσα Galileo International Technology LLC άσκησε, επιπλέον, ενώπιον του ΓΕΕΑ διάφορες ανακοπές κατά των αιτήσεων καταχωρίσεως των σημάτων που περιελάμβαναν τον όρο «Galileo», που είχε υποβάλει η γερμανική εταιρία Astrium η οποία, όντας θυγατρική της European Aeronautic Defense and Space Company (EADS) (Ευρωπαϊκή εταιρία αεροναυτικής, άμυνας και διαστήματος), συγκαταλέγεται μεταξύ των μεγαλύτερων ευρωπαϊκών επιχειρήσεων στη διαστημική πλοήγηση και ενδιαφέρεται επίσης για το πρόγραμμα Galileo.

21 Τέλος, η ίδια ενάγουσα υπέβαλε ενώπιον του πρωτοδικείου του Μονάχου (Γερμανία) αίτηση ζητώντας, αφενός, να απαγορευθεί στην Astrium η χρήση του όρου «Galileo» για την περιγραφή διαφόρων προϊόντων και υπηρεσιών και, αφετέρου, να αναγνωρισθεί η ευθύνη της Astrium για τη ζημία που υπέστη η ενάγουσα από την εν λόγω χρήση. Η απόφαση αυτή δέχθηκε την αγωγή κρίνοντας, στις 17 Φεβρουαρίου 2004, ότι οι επίδικες δραστηριότητες ήταν όμοιες και ότι τα συγκρινόμενα σημεία μπορούσαν να δημιουργήσουν σύγχυση. Η απόφαση αυτή επικυρώθηκε με απόφαση του Εφετείου Μονάχου της 13ης Ιανουαρίου 2005 και απέκτησε ισχύ δεδικασμένου, δεδομένου ότι η αναίρεση που άσκησε η εταιρία Astrium απορρίφθηκε με την από 24 Νοεμβρίου 2005 διάταξη του γερμανικού ομοσπονδιακού δικαστηρίου.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

22 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 5 Αυγούστου 2003, οι ενάγουσες άσκησαν την υπό κρίση αγωγή.

23 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (δεύτερο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Ωστόσο, υπέβαλε στους διαδίκους μια σειρά ερωτημάτων στα οποία αυτοί απάντησαν εντός της ταχθείσας προθεσμίας. Εξάλλου, αφού οι διάδικοι αγόρευσαν, το Πρωτοδικείο παρέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του δεύτερου πενταμελούς τμήματος.

24 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις γραπτές και προφορικές ερωτήσεις που έθεσε το Πρωτοδικείο κατά τη συνεδρίαση της 30ής Νοεμβρίου 2005.

25 Οι ενάγουσες ζητούν από το Πρωτοδικείο:

— να απαγορεύσει στην Επιτροπή:

— κάθε χρήση του όρου Galileo σε σχέση με το σχέδιο συστήματος ραδιοπλοηγήσεως μέσω δορυφόρου·

— να προτρέπει, αμέσως ή εμμέσως, οποιονδήποτε τρίτον να χρησιμοποιεί τον όρο αυτό στο πλαίσιο του ιδίου σχεδίου·

— να συμμετέχει καθ' οιονδήποτε τρόπο στη χρήση από τρίτον του όρου αυτού·

— να υποχρεώσει την Επιτροπή να καταβάλει σ' αυτές, αλληλεγγύως και εις ολόκληρον, το ποσό των 50 εκατομμυρίων ευρώ για την αποκατάσταση της υλικής ζημίας που υπέστησαν·

— επικουρικώς, σε περίπτωση που η Επιτροπή συνεχίσει να χρησιμοποιεί τον όρο Galileo, να υποχρεωθεί να τους καταβάλει το ποσό των 240 εκατομμυρίων ευρώ·

— να υποχρεώσει την Επιτροπή να καταβάλει στις ενάγουσες, από την ημερομηνία ασκήσεως της παρούσας αγωγής, τόκους υπερημερίας προσδιορισμένους σε σχέση με τα επιτόκια αναφοράς της ΕΚΤ αυξημένα κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

26 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την αγωγή ως απαράδεκτη, στον βαθμό που στηρίζεται στους ισχυρισμούς περί προσβολής του σήματος, της εμπορικής και εταιρικής επωνυμίας και της ονομασίας του διαδικτυακού τόπου·

— να την απορρίψει κατά τα λοιπά ως μη βάσιμη·

— να καταδικάσει τις ενάγουσες στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

27 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι αιτήσεις εκδόσεως διαταγών πληρωμής και οι αγωγές αποζημιώσεως που άσκησαν οι ενάγουσες δυνάμει των άρθρων 235 και 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ βασίζονται στην προσβολή των δικαιωμάτων τους επί του σήματος που τους παρέχει το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, της πρώτης οδηγίας 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ 1989, L 40, σ. 1, στο εξής: οδηγία), και, κατ' ουσίαν, το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94, αφενός, και στην προσβολή των εταιρικών και εμπορικών επωνυμιών και των ονομασιών των διαδικτυακών τόπων των εναγουσών, που προστατεύονται από το άρθρο 8 της συμβάσεως των Παρισίων, αφετέρου.

1. *Επί του παραδεκτού*

Επιχειρήματα των διαδίκων

28 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η αγωγή είναι απαράδεκτη δεδομένου ότι ορισμένες από τις αιτιάσεις που προβάλλονται με το δικόγραφο δεν πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις της σαφήνειας και της ακρίβειας.

29 Συγκεκριμένα, στον βαθμό που οι ενάγουσες της προσάπτουν ότι προσέβαλε τα εθνικά τους σήματα, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, μολονότι οι ενάγουσες απαριθμούν τα σήματα τα οποία ισχυρίζονται ότι αφορά η παρούσα διαφορά —δηλαδή 204 σήματα σε διαφορετικές χώρες, από τα οποία 24 καταχωρισμένα σε κράτη μέλη της Κοινότητας—, δεν παρέχουν καμία διευκρίνιση για τις φερόμενες ως παραβιασθείσες εθνικές διατάξεις. Ελλείψει αυτών των διευκρινίσεων, η Επιτροπή εκτιμά ότι δεν είναι δυνατό να απαιτείται από αυτήν να επιδοθεί σε υπολογισμούς για να μαντέψει ποιες είναι οι εθνικές διατάξεις που φέρονται παραβιασθείσες.

30 Όσον αφορά τα κοινοτικά τους σήματα, οι ενάγουσες δεν αναφέρουν γιατί η παράβαση της μίας ή της άλλης διατάξεως έχει ως αποτέλεσμα τη στοιχειοθέτηση ευθύνης της Κοινότητας. Ειδικότερα, δεν επικαλέσθηκαν τις ειδικές διατάξεις του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94.

31 Οι ενάγουσες δεν εξηγούν επίσης με ποιον τρόπο θίγονται οι εταιρικές και εμπορικές τους επωνυμίες και οι ονομασίες των διαδικτυακών τους τόπων. Συγκεκριμένα, εφόσον δεν στηρίζονται στο άρθρο 8 της σύμβασης των Παρισίων, οι ενάγουσες παραλείπουν να αναφερθούν στις συναφείς εθνικές διατάξεις που μετέφεραν τη σύμβαση αυτή στο εσωτερικό δίκαιο και να εκθέσουν έτσι τους λόγους για τους οποίους η Κοινότητα συνδέεται με τη σύμβαση αυτή στην οποία δεν συμμετείχε.

32 Τέλος, η Επιτροπή επικαλείται το απαράδεκτο των αιτημάτων με τα οποία ζητείται από το Πρωτοδικείο να της απευθύνει διαταγές. Συγκεκριμένα, η Συνθήκη ΕΚ δεν παρέχει την αρμοδιότητα αυτή στον κοινοτικό δικαστή.

33 Οι ενάγουσες ανταπαντούν ότι η μη ακριβής αναφορά στους εθνικούς νόμους δεν εμπόδισε την Επιτροπή να κατανοήσει το αντικείμενο της αγωγής και να ετοιμάσει καταλλήλως την άμυνά της.

34 Όσον αφορά το άρθρο 8 της συμβάσεως των Παρισίων, ισχυρίζονται ότι η διάταξη αυτή θέτει την αρχή της προστασίας των εμπορικών επωνυμιών, η οποία δεσμεύει όλα τα κράτη μέλη. Παραβαίνοντας την αρχή αυτή, η Επιτροπή ενήργησε παρανόμως.

35 Όσον αφορά τα αιτήματά τους με τα οποία ζητείται από το Πρωτοδικείο να απαγορεύσει στην Επιτροπή τη χρήση του όρου «Galileo», οι ενάγουσες εκτιμούν ότι αυτά δεν συνεπάγονται καμία παρέμβαση στην πολιτική ή διοικητική σφαίρα αρμοδιότητας της Επιτροπής. Πρόκειται απλώς για την παύση μιας παράνομης συμπεριφοράς και την αποτροπή της επιτάσεως της ζημίας που υφίστανται.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

Όσον αφορά τις προϋποθέσεις της σαφήνειας και της ακρίβειας του δικογράφου της αγωγής

36 Δυνάμει του άρθρου 21, πρώτο εδάφιο, και του άρθρου 53, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου καθώς και του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, το δικόγραφο της προσφυγής ή της αγωγής πρέπει να αναφέρει το αντικείμενο της διαφοράς και συνοπτική έκθεση των προβαλλομένων ισχυρισμών. Η ένδειξη αυτή πρέπει να είναι αρκούντως σαφής και ακριβής ώστε να μπορεί ο αντίδικος να προετοιμάσει την άμυνά του και το Πρωτοδικείο να αποφανθεί επί της προσφυγής ή της αγωγής, ενδεχομένως, χωρίς πρόσθετα στοιχεία. Για να εξασφαλιστεί η ασφάλεια δικαίου και η ορθή απονομή της δικαιοσύνης είναι απαραίτητο, για να είναι παραδεκτή η προσφυγή ή η αγωγή, τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία επί των οποίων στηρίζεται να προκύπτουν τουλάχιστον συνοπτικά, αλλά κατά τρόπο συνεκτικό και κατανοητό, από το ίδιο το δικόγραφο (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 29ης Ιανουαρίου 1998, Τ-113/96, Dubois et Fils κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-125, σκέψη 29, και της 10ης Απριλίου 2003, Τ-195/00, Travelex Global and Financial Services και Interpayment Services κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-1677, σκέψη 26).

37 Για να πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές, το δικόγραφο με το οποίο ζητείται η αποκατάσταση ζημιών που φέρεται να προκάλεσε κοινοτικό όργανο πρέπει να περιλαμβάνει τα στοιχεία που καθιστούν δυνατή την εξατομίκευση της συμπεριφοράς που ο ενάγων προσάπτει στο όργανο, τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της συμπεριφοράς και της ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη, καθώς και τον προσδιορισμό του χαρακτήρα και της εκτάσεως της ζημίας αυτής (απόφαση Travelex Global and Financial Services και Interpayment Services κατά Επιτροπής, σκέψη 35 ανωτέρω, σκέψη 27).

— Όσον αφορά τα εθνικά σήματα, ενδοκοινοτικά και εξωκοινοτικά

38 Όσον αφορά τις αιτιάσεις που αντλούνται από την προσβολή των εθνικών σημάτων, από το δικόγραφο της αγωγής προκύπτει ότι οι ενάγουσες αποσκοπούν στη θεμελίωση της ευθύνης της Κοινότητας προκειμένου να επιτύχουν την αποκατάσταση της προβαλλόμενης ζημίας, δηλαδή την απώλεια της ουσιώδους λειτουργίας και της αξίας των εθνικών τους σημάτων. Η ζημία αυτή την οποία ισχυρίζονται ότι υπέστησαν λόγω της χρήσεως του σημείου Galileo μπορεί, κατά τις ενάγουσες, να καταλογιστεί στην Επιτροπή. Η Επιτροπή προκάλεσε την προβαλλόμενη ζημία, μη σεβόμενη, ιδίως, τα εν λόγω δικαιώματα επί του σήματος όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας.

39 Πάντως, κατά το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας, το καταχωρισμένο σήμα παρέχει στον δικαιούχο του το δικαίωμα «να απαγορεύει σε κάθε τρίτο να χρησιμοποιεί στις συναλλαγές, χωρίς τη συγκατάθεσή του [...], σημείο για το οποίο, λόγω της ταυτότητας ή της ομοιότητάς του με το σήμα και της ταυτότητας ή της ομοιότητας των προϊόντων ή των υπηρεσιών που καλύπτονται από το σήμα και το σημείο, υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης του κοινού, συμπεριλαμβανομένου και του κινδύνου συσχέτισης του σημείου με το σήμα».

40 Η αναφορά του δικογράφου στο άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας πρέπει να θεωρηθεί ως επαρκώς σαφής και ακριβής, όσον αφορά τα 24 σήματα που καταχωρίστηκαν σε κράτη μέλη της Κοινότητας. Συγκεκριμένα, το άρθρο 5,

παράγραφος 1, της οδηγίας προβαίνει σε εναρμόνιση εντός της Κοινότητας των κανόνων σχετικά με τα δικαιώματα που παρέχει το σήμα και καθορίζει το αποκλειστικό δικαίωμα που απολαύουν οι δικαιούχοι σήματος εντός της Κοινότητας (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 16ης Ιουλίου 1998, C-355/96, Silhouette International Schmied, Συλλογή 1998, σ. I-4799, σκέψη 25, και της 12ης Νοεμβρίου 2002, C-206/01, Arsenal Football Club, Συλλογή 2002, σ. I-10273, σκέψη 43). Τα κράτη μέλη ήταν υποχρεωμένα να μεταφέρουν τη διάταξη αυτή στο εσωτερικό δίκαιο και η Επιτροπή δεν αμφισβήτησε ότι έγινε πλήρης μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο για τα εν λόγω 24 σήματα που καλύπτονται από την οδηγία.

41 Επομένως, οι υπό κρίση αιτιάσεις δεν μπορούν να κηρυχθούν απαράδεκτες εξ αιτίας του γεγονότος ότι οι ενάγουσες παρέλειψαν να παράσχουν διευκρινίσεις για τις φερόμενες ως παραβιασθείσες εθνικές διατάξεις. Πρέπει επομένως να απορριφθεί ο λόγος απαραδέκτου που προβάλλει η Επιτροπή για το θέμα αυτό.

42 Αντιθέτως, όσον αφορά τα 178 σήματα που καταχωρίσθηκαν σε τρίτες χώρες, η αναφορά των εναγουσών στην οδηγία δεν μπορεί να θεραπεύσει την έλλειψη σαφήνειας ως προς τη φύση και το περιεχόμενο των δικαιωμάτων επί του σήματος που φέρονται ως παρεχόμενα από τις οικείες μη κοινοτικές νομοθεσίες. Λόγω της σιωπής των εναγουσών ως προς αυτό, δεν είναι δυνατό ούτε στην εναγόμενη να ετοιμάσει την άμυνά της ούτε στο Πρωτοδικείο να αποφανθεί επί της αγωγής στον βαθμό που οι ενάγουσες ισχυρίζονται ότι η προβαλλόμενη ζημία προκλήθηκε από προσβολή των δικαιωμάτων αυτών επί του σήματος.

43 Συνεπώς, η αγωγή πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη όσον αφορά την αιτίαση που αντλείται από την προσβολή των δικαιωμάτων αυτών. Επιπλέον, απαντώντας σε γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου, οι ενάγουσες παραδέχθηκαν ότι δεν μπορούν να επικαλεσθούν τα δικαιώματα που τους παρέχουν τα σήματα που έχουν καταχωρισθεί σε τρίτες χώρες.

— Όσον αφορά τη φήμη των σημάτων

44 Στο σημείο 40 του υπομνήματός τους ανταπαντήσεως, οι ενάγουσες κάνουν μνεία της φήμης των σημάτων τους. Στον βαθμό που προτίθενται να επικαλεσθούν οριστικά το άρθρο 5, παράγραφοι 2 και 5, της οδηγίας, αρκεί να υπομνησθεί ότι η διάταξη αυτή περιορίζεται στο να επιτρέπει στα κράτη μέλη να προβλέπουν ενισχυμένη προστασία των σημάτων που χαίρουν φήμης, αφενός, όταν δεν υφίσταται ομοιότητα των προϊόντων ή των υπηρεσιών και, αφετέρου, κατά της χρήσεως του σημείου για σκοπούς άλλους από εκείνους της διακρίσεως των προϊόντων ή των υπηρεσιών. Πάντως, οι ενάγουσες παρέλειψαν να διευκρινίσουν, με το δικόγραφο της αγωγής τους, την ειδική φήμη των σημάτων τους και τον λεπτομερή τρόπο της προστασίας που παρέχεται από τις συναφείς εθνικές νομοθεσίες.

45 Μολονότι φαίνεται, επομένως, δυνατό να επήλθε προσβολή στη φήμη των σημάτων τους από την επίδικη συμπεριφορά της Επιτροπής, παρ' όλ' αυτά οι ενάγουσες παρέλειψαν να προβάλουν τον αναγκαίο για την πλήρωση των προαναφερθεισών επιταγών σαφήνειας λόγο ακυρώσεως. Πρέπει επομένως να κηρυχθεί απαράδεκτη η αγωγή ως προς το μέρος που αφορά την αιτίαση περί παραβάσεως του άρθρου 5, παράγραφοι 2 και 5, της οδηγίας.

— Όσον αφορά τα κοινοτικά σήματα

46 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι ενάγουσες ανέφεραν, με το δικόγραφο της αγωγής τους, «τα κοινοτικά τους σήματα και τις αιτήσεις τους περί καταχωρίσεως κοινοτικών σημάτων», πέντε τον αριθμό, και επικαλέσθηκαν «προσβολή των δικαιωμάτων τους επί του σήματος Galileo International Technology και επί των δικαιωμάτων που απορρέουν από τις αιτήσεις καταχωρίσεως κοινοτικών σημάτων». Εξάλλου, η υποσημείωση στη σελίδα 57 αναφέρει ρητά τον «κανονισμό [...] 40/94 ».

47 Αν και το δικόγραφο της αγωγής δεν αναφέρει ρητώς το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94, γίνεται όμως, σιωπηρώς τουλάχιστον, επίκληση των παρεχόμενων από τη διάταξη αυτή δικαιωμάτων. Επιπλέον, κατά πάγια νομολογία η πλάνη κατά τον προσδιορισμό της εφαρμοστέας διατάξεως δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα το απαράδεκτο της προβαλλόμενης αιτιάσεως, εφόσον το αντικείμενο της διαφοράς και η συνοπτική παράθεση της αιτιάσεως αυτής προκύπτουν με επαρκή σαφήνεια από το δικόγραφο της αγωγής (απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Μαΐου 1969, 12/68, Χ κατά Επιτροπής Ελέγχου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλογή 1969-71, σ. 315, σκέψεις 6 και 7, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Οκτωβρίου 2001, Τ-171/99, Corus UK κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-2967, σκέψη 36). Επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι ο προσφεύγων επίσης δεν υποχρεούται να αναφέρει ρητώς τον ειδικό κανόνα δικαίου επί του οποίου στηρίζει την αιτίασή του, υπό την προϋπόθεση ότι η επιχειρηματολογία του είναι αρκούντως σαφής για να μπορέσει ο αντίδικος και ο κοινοτικός δικαστής να προσδιορίσει χωρίς δυσκολίες τον κανόνα αυτό.

48 Το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94 παρέχει στον δικαιούχο κοινοτικού σήματος τα ίδια δικαιώματα με αυτά που παρέχει στον δικαιούχο εθνικού σήματος το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, της οδηγίας. Πάντως, έγινε επανειλημμένη επίκληση της τελευταίας αυτής διατάξεως με το δικόγραφο της αγωγής. Εξάλλου, η Επιτροπή δεν έσφαλε όσον αφορά την «κοινοτική πτυχή» των αιτιάσεων των εναγουσών, εφόσον αναφέρεται ρητώς, στο σημείο 50 του υπομνήματός της αντικρούσεως, στο άρθρο 9 του κανονισμού 40/94.

49 Κατά συνέπεια, η επίκληση από τις ενάγουσες του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94 ανταποκρίνεται στις προαναφερθείσες προϋποθέσεις σαφήνειας και πρέπει, επομένως, να κηρυχθεί παραδεκτή.

— Όσον αφορά τις εταιρικές και εμπορικές επωνυμίες και τις ονομασίες των δικτυακών τόπων

50 Κατά τις ενάγουσες, η προστασία των εταιρικών επωνυμιών τους συγχέεται με την προστασία των εμπορικών επωνυμιών τους, ενώ οι ονομασίες των δικτυακών τους τόπων αποτελούν ειδική εφαρμογή των εμπορικών επωνυμιών τους. Ερωτηθείσες

ως προς το περιεχόμενο της δηλώσεώς τους αυτής, διευκρίνισαν ότι το άρθρο 8 της Συμβάσεως των Παρισίων αφορούσε μόνον την προστασία της εμπορικής επωνυμίας, δεδομένου ότι η εταιρική επωνυμία προστατευόταν από άλλους εθνικούς κανόνες δικαίου. Πρόσθεσαν ότι, με την αγωγή τους, ήθελαν να υπογραμμίσουν ότι, αν το άρθρο 8 προστατεύει μόνον την εμπορική επωνυμία stricto sensu, τότε θίγονται επίσης τα δικαιώματα επί των εταιρικών επωνυμιών τους.

51 Όσον αφορά τις αιτιάσεις που αντλούνται από την προσβολή των εταιρικών επωνυμιών τους και των ονομασιών των δικτυακών τους τόπων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι ενάγουσες δεν υπέβαλαν κανένα στοιχείο εκτός από τους ισχυρισμούς αυτούς. Σιώπησαν παντελώς, ιδίως, όσον αφορά τους εθνικούς κανόνες δικαίου που φέρονται ως παραβιασθέντες και τις γενικές αρχές του δικαίου που είναι κοινές στα δίκαια των κρατών μελών βάσει των οποίων η Κοινότητα θα έπρεπε, σύμφωνα με το άρθρο 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, να αποκαταστήσει την προβαλλόμενη ζημία. Οι αιτιάσεις αυτές δεν ανταποκρίνονται στις προαναφερθείσες προϋποθέσεις σαφήνειας και πρέπει, επομένως, να κηρυχθούν απαράδεκτες.

52 Όσον αφορά την επίκληση από τις ενάγουσες των εμπορικών τους επωνυμιών υπό την έννοια του άρθρου 8 της Συμβάσεως των Παρισίων, είναι αληθές ότι η εμπορική επωνυμία αποτελεί δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας η προστασία του οποίου, όπως περιγράφεται από το εν λόγω άρθρο 8, επιβάλλεται στα κράτη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) δυνάμει της Συμφωνίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (στο εξής: Συμφωνία ΔΠΙΤΕ) (απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Νοεμβρίου 2004, C-245/02, Anheuser-Busch, Συλλογή 2004, σ. I-10989, σκέψεις 91 έως 96).

53 Ωστόσο, μολονότι τα μέλη του ΠΟΕ, συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών της Κοινότητας, υποχρεούνται να εφαρμόσουν την προστασία αυτή της εμπορικής επωνυμίας, παρ' όλ' αυτά το άρθρο 8 της Συμβάσεως των Παρισίων περιορίζεται στην εξής διατύπωση: «Η εμπορική επωνυμία θα προστατεύεται σε κάθε χώρα της Ενώσεως [στην οποία έχει εφαρμογή η Σύμβαση], άνευ υποχρεώσεως καταθέσεως ή καταχωρίσεως, είτε αποτελεί είτε όχι μέρος του βιομηχανικού ή εμπορικού σήματος».

54 Η διάταξη αυτή, ουδόλως προσδιορίζουσα την έκταση και τις προϋποθέσεις της παρεχόμενης στην εμπορική επωνυμία προστασίας, περιορίζεται στη διατύπωση της απαιτήσεως εφαρμογής της προστασίας αυτής. Δεν μπορεί να θεωρηθεί επομένως ως περιέχουσα εναρμόνιση των κανόνων σχετικά με τα δικαιώματα που παρέχει η εμπορική επωνυμία.

55 Συγκεκριμένα, αντίθετα με το άρθρο 5 της οδηγίας, που ορίζει επακριβώς «τα δικαιώματα που παρέχει το σήμα», λόγω του οποίου η αναφορά στο άρθρο αυτό μπορεί θεμιτώς να αντικαταστήσει την επίκληση των σχετικών εθνικών νομοθεσιών των κρατών μελών (βλ. σκέψη 39 ανωτέρω), το άρθρο 8 της Συμβάσεως των Παρισίων δίδει την ευχέρεια, με την ευρεία διατύπωσή του, στους διάφορους εθνικούς νομοθέτες να καθιδρύσουν ποικίλα συστήματα προστασίας προβλέποντας, ειδικότερα, προϋποθέσεις σχετικές με την υποχρέωση να έχει χρησιμοποιηθεί ή να είναι γνωστή, τουλάχιστον σε κάποιο βαθμό, η εμπορική επωνυμία (βλ., υπό την έννοια αυτή, Anheuser-Busch, σκέψη 51 ανωτέρω, σκέψη 97).

56 Ερωτηθείσες από το Πρωτοδικείο για την παρεχόμενη από το άρθρο 8 της Συμβάσεως των Παρισίων προστασία, οι ενάγουσες δεν επικαλέστηκαν καμία ειδική εθνική ρύθμιση που να παρέχει σ' αυτές επαρκή προστασία των εμπορικών επωνυμιών τους και την οποία να είχε ενδεχομένως παραβεί η Επιτροπή.

57 Επομένως, αν είναι αληθές ότι οι ισχύοντες εθνικοί κανόνες για την προστασία των δικαιωμάτων που εμπίπτουν στον τομέα στον οποίο έχει εφαρμογή η Συμφωνία ΔΠΙΤΕ πρέπει να εφαρμοστούν με βάση το κείμενο και τον σκοπό των διατάξεων της συμφωνίας αυτής (απόφαση Anheuser-Busch, σκέψη 51 ανωτέρω, σκέψη 55), οι ενάγουσες δεν μπορούν να προβάλλουν θεμιτώς την υποχρέωση αυτή εντός του παρόντος πλαισίου, δεδομένου ότι παρέλειψαν να επικαλεσθούν και να προσδιορίσουν τους εθνικούς αυτούς κανόνες.

58 Εξάλλου, δεδομένου ότι οι διατάξεις της Συμφωνίας ΔΠΙΤΕ στερούνται αμέσου αποτελέσματος, δεν μπορούν να δημιουργήσουν, ως τέτοιες, δικαιώματα τα οποία μπορούν να επικαλούνται οι ενάγουσες απευθείας ενώπιον του κοινοτικού δικαστή (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση Anheuser-Busch, σκέψη 51 ανωτέρω, σκέψη 54) ανεξάρτητα από ενδεχόμενους εθνικούς κανόνες.

59 Επομένως, η αιτίαση που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 8 της Συμβάσεως των Παρισίων πρέπει επίσης να κηρυχθεί απαράδεκτη.

Επί των αιτημάτων με τα οποία ζητείται η παύση των πλημμελών ενεργειών της Επιτροπής

60 Στον βαθμό που οι ενάγουσες ζητούν να απαγορευθεί στην Επιτροπή η χρήση του όρου «Galileo» σε σχέση με το σχέδιο ραδιοπλοηγήσεως μέσω δορυφόρου, η Επιτροπή αναφέρεται σε πάγια νομολογία, σύμφωνα με την οποία, ακόμη και στο πλαίσιο δίκης επιδικάσεως αποζημιώσεως, ο κοινοτικός δικαστής δεν μπορεί, χωρίς να σφετεριστεί τις αρμοδιότητες της διοικήσεως, να απευθύνει διαταγές προς κοινοτικό όργανο (απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Απριλίου 1991, C-63/89, Assurances du crédit κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. I-1799, σκέψη 30· απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Ιουνίου 1991, T-156/89, Valverde Mordt κατά Δικαστηρίου, Συλλογή 1991, σ. II-407, σκέψη 150· διατάξεις του Πρωτοδικείου της 1ης Ιουνίου 1999, T-71/99, Meyer κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-1727, σκέψη 13, και της 14ης Ιανουαρίου 2004, T-202/02, Μακεδονικό Μετρό και Μηχανική κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-181, σκέψη 53).

61 Η Επιτροπή προσθέτει ότι το άρθρο 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, επιτρέπει την επιδίκαση αποζημιώσεως μόνο για ζημίες που έχουν επέλθει στο παρελθόν και δεν παρέχει κανένα δικαίωμα εκδόσεως διαταγών για την πρόληψη μελλοντικής διαπράξεως πλημμελούς πράξεως. Η απαγόρευση χρήσεως ενός ονόματος δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποζημίωση σε είδος. Συγκεκριμένα, η απαγόρευση αυτή θα εμπόδιζε βεβαίως την παράταση της προβαλλόμενης ζημίας, αλλά δεν θα είχε ως αποτέλεσμα την αποκατάσταση της ζημίας που είχαν ήδη υποστεί.

62 Συναφώς, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, σύμφωνα με το άρθρο 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, «[σ]το πεδίο της εξωσυμβατικής ευθύνης, η Κοινότητα υποχρεούται, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του δικαίου που είναι κοινές στα δίκαια των κρατών μελών, να αποκαθιστά τη ζημία που προξενούν τα όργανα ή οι υπάλληλοί της κατά την άσκηση των καθηκόντων τους». Η διάταξη αυτή αφορά τόσο τις προϋποθέσεις της

μη εξωσυμβατικής ευθύνης όσο και τις λεπτομέρειες εφαρμογής και την έκταση του δικαιώματος αποκαταστάσεως της ζημίας. Εξάλλου, το άρθρο 235 ΕΚ ορίζει ότι το Δικαστήριο είναι αρμόδιο «επί των διαφορών αποζημιώσεως που προβλέπονται στο άρθρο 288 δεύτερη παράγραφος».

63 Από τις δύο αυτές διατάξεις —οι οποίες, αντίθετα με το άρθρο 40, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, που προέβλεπε μόνο χρηματική αποζημίωση, δεν αποκλείουν την αποζημίωση σε είδος— προκύπτει ότι ο κοινοτικός δικαστής έχει αρμοδιότητα να υποχρεώσει την Κοινότητα σε κάθε είδος αποζημιώσεως που είναι σύμφωνη με τις γενικές αρχές του δικαίου που είναι κοινές στα δίκαια των κρατών μελών σε θέματα μη εξωσυμβατικής ευθύνης, συμπεριλαμβανομένης, εφόσον δεν αντιβαίνει στις αρχές αυτές, της εις είδος αποζημιώσεως, ενδεχομένως δε υπό τη μορφή διαταγής προς επιχείρηση ή παράλειψη πράξεως.

64 Πάντως, σε θέματα σημάτων, η οδηγία έχει ως σκοπό να προστατεύονται τα εθνικά σήματα που έχουν καταχωριστεί κατά τρόπο ενιαίο σε όλα τα κράτη μέλη. Δυνάμει του άρθρου της 5, παράγραφος 1, το σήμα αυτό παρέχει στον δικαιούχο του το δικαίωμα «να απαγορεύει σε κάθε τρίτο» να το χρησιμοποιεί. Όπως τονίστηκε ανωτέρω (σκέψη 39), η διάταξη αυτή προβαίνει σε εναρμόνιση εντός της Κοινότητας των κανόνων σχετικά με τα δικαιώματα που παρέχει το σήμα.

65 Επομένως, η κατά ενιαίο τρόπο προστασία που παρέχεται στον δικαιούχο ενδοκοινοτικού εθνικού σήματος ανήκει στις γενικές αρχές του δικαίου που είναι κοινές στα δίκαια των κρατών μελών, υπό την έννοια του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ.

66 Το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται από τον κανονισμό 40/94 ο οποίος προβλέπει, με το άρθρο 98, παράγραφος 1, ότι, όταν τα πρωτοδικεία κοινοτικών σημάτων διαπιστώνουν ότι ο καθού έχει παραποιήσει/απομιμηθεί ή έχει απειλήσει να παραποιήσει/απομιμηθεί κοινοτικό σήμα εκδίδουν διάταξη «με την οποία του απαγορεύουν να συνεχίσει τις πράξεις της παραποίησης/απομίμησης» και λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα που εξασφαλίζουν την τήρηση της απαγόρευσης αυτής. Πάντως, δυνάμει του άρθρου 249, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, ο κανονισμός αυτός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε όλα τα κράτη μέλη.

67 Μολονότι είναι αληθές ότι η κατά ενιαίο τρόπο προστασία του δικαιούχου σήματος τίθεται σε εφαρμογή στα κράτη μέλη με τη διαδικαστική δυνατότητα των αρμόδιων εθνικών δικαστηρίων να εκδίδουν αποφάσεις που απαγορεύουν στον καθού να προσβάλλει το δικαίωμα του προβαλλόμενου σήματος, η Κοινότητα δεν μπορεί να εξαιρείται, κατ' αρχήν, ενός αντίστοιχου διαδικαστικού μέτρου εκ μέρους του κοινοτικού δικαστή, εφόσον αυτός έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα να αποφαίνεται επί των αγωγών αποζημιώσεως για ζημία που καταλογίζεται στην Κοινότητα (απόφαση Travelex Global and Financial Services και Interpayment Services κατά Επιτροπής, σκέψη 35 ανωτέρω, σκέψη 89).

68 Η Κοινότητα δεν μπορεί κατά μείζονα λόγο να εξαιρείται από το προαναφερθέν καθεστώς προστασίας διότι τα κοινοτικά όργανα υποχρεούνται να συμμορφώνονται με το σύνολο του κοινοτικού δικαίου, μέρος του οποίου αποτελεί το παράγωγο δίκαιο. Έτσι, η Επιτροπή πρέπει να τηρεί τις διατάξεις της οδηγίας και του κανονισμού 40/94 που θεσπίστηκαν, κατόπιν προτάσεώς της, από το Συμβούλιο (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση Travelex Global and Financial Services και Interpayment Services κατά Επιτροπής, σκέψη 35 ανωτέρω, σκέψεις 85 και 86, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

69 Στον βαθμό που η Επιτροπή αμφισβητεί ότι η επίδικη απαγόρευση είναι ικανή να αποκαταστήσει την προβαλλόμενη ζημία, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι οι ενάγουσες ισχυρίζονται ότι πλήττονται από τη διαρκή και κατ' εξακολούθηση χρήση του σημείου Galileo, γεγονός που θίγει τα δικαιώματά τους επί τους σήματος. Πάντως, το ειδικό αντικείμενο του δικαιώματος επί του σήματος συνίσταται κυρίως στην παροχή στον δικαιούχο του σήματος του αποκλειστικού δικαιώματος χρήσεως του σήματος για την πρώτη θέση σε κυκλοφορία του προϊόντος και, επομένως, στην προστασία του κατά των ανταγωνιστών που θα ήθελαν να εκμεταλλευθούν τη θέση και τη φήμη του σήματος, πωλώντας προϊόντα επί των οποίων έχει τεθεί παρανόμως το εν λόγω σήμα (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Νοεμβρίου 1997, C-349/95, Loendersloot, Συλλογή 1997, σ. I-6227, σκέψη 22, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

70 Συνεπώς, η φερόμενη ως προσβολή του αποκλειστικού δικαιώματος χρήσεως ενός σήματος συνεπάγεται αναγκαία τον υποβιβασμό του σήματος αυτού και προξενεί, ως εκ τούτου, ζημία στον δικαιούχο του.

71 Πάντως, η συνολική αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε με τον τρόπο αυτό απαιτεί να αποκατασταθεί το δικαίωμα του δικαιούχου του σήματος στο ακέραιο και για να συμβεί αυτό απαιτείται, κατ' ελάχιστον, ανεξαρτήτως της ενδεχόμενης υπολογισθείσας αποζημιώσεως, η άμεση παύση της προσβολής του δικαιώματός του. Οι ενάγουσες με την αιτηθείσα εν προκειμένω διαταγή ζητούν ακριβώς την παύση της προσβολής την οποία φέρεται να διαπράττει η Επιτροπή στα δικαιώματά τους επί του σήματος.

72 Επιπλέον, η ίδια η Επιτροπή υπογράμμισε, απαντώντας σε ερώτηση του Πρωτοδικείου, ότι είναι αδιανόητο να υποτεθεί ότι, στην περίπτωση που υποχρεωθεί να καταβάλει αποζημίωση, δεν θα συμμορφωθεί με την απόφαση αυτή συνεχίζοντας να προβαίνει σε πράξεις τις οποίες το Πρωτοδικείο έκρινε παράνομες. Έτσι, η Επιτροπή παραδέχεται ότι δεσμεύεται de facto, υπό την έννοια της απαγορεύσεως να ενεργήσει, από την απόφαση του κοινοτικού δικαστή που αναγνωρίζει την ευθύνη της. Η απόφαση αυτή έχει ως αποτέλεσμα να απευθύνει προς την Επιτροπή μία σιωπηρή διαταγή.

73 Κατά συνέπεια, τα αιτήματα με τα οποία ζητείται να απαγορευθεί στην Επιτροπή να χρησιμοποιεί τον όρο «Galileo» σε σχέση με το σχέδιο του συστήματος ραδιοπλοηγήσεως μέσω δορυφόρου πρέπει να κηρυχθούν παραδεκτά. Πρέπει επομένως να απορριφθεί ο λόγος που αντλεί η Επιτροπή από το απαράδεκτο των αιτημάτων αυτών.

Συμπέρασμα

74 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι τα αιτήματα της αγωγής είναι παραδεκτά στο σύνολό τους. Το αυτό ισχύει για τις αιτιάσεις που βασίζονται στην προσβολή των δικαιωμάτων που παρέχει στις ενάγουσες το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας και το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 όσον αφορά τα εθνικά ενδοκοινοτικά τους σήματα και τα κοινοτικά τους σήματα.

2. *Επί της ουσίας*

75 Οι ενάγουσες στηρίζουν την αγωγή τους, κυρίως, στην αρχή της ευθύνης της Επιτροπής από παράνομη πράξη και, επικουρικώς, στην αρχή της ευθύνης της από νόμιμη πράξη.

Επί της ευθύνης της Επιτροπής από παράνομη πράξη

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

76 Επιβάλλεται να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η στοιχειοθέτηση εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας, υπό την έννοια του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ για παράνομη συμπεριφορά των οργάνων της υπόκειται στη συνδρομή ενός συνόλου προϋποθέσεων, οι οποίες είναι το παράνομο της συμπεριφοράς που προσάπτεται στο οικείο κοινοτικό όργανο, το υποστατό της ζημίας και η ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της εν λόγω συμπεριφοράς και της προβαλλόμενης ζημίας (απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Σεπτεμβρίου 1982, 26/81, Oleifici Mediterranei κατά ΕΟΚ, Συλλογή 1982, σ. 3057, σκέψη 16· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 11ης Ιουλίου 1996, Τ-175/94, International Procurement Services κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-729, σκέψη 44· της 16ης Οκτωβρίου 1996, Τ-336/94, Efisol κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1343, σκέψη 30, και της 11ης Ιουλίου 1997, Τ-267/94, Oleifici Italiani κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1239, σκέψη 20).

77 Συνεπώς, αν μία από τις προϋποθέσεις αυτές δεν πληρούται, η αγωγή πρέπει να απορρίπτεται στο σύνολό της, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστούν οι λοιπές προϋποθέσεις της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Σεπτεμβρίου 1994, C-146/91, ΚΥΔΕ κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-4199, σκέψη 19 και 81, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Φεβρουαρίου 2002, Τ-170/00, Förde-Reederei κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-515, σκέψη 37).

78 Η προσαπτόμενη το κοινοτικό όργανο παράνομη συμπεριφορά πρέπει να συνίσταται σε κατάφωρη παραβίαση κανόνα δικαίου έχοντα ως αντικείμενο την απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες (απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Ιουλίου 2000, C-352/98 P, Bergaderm και Goupil κατά Επιτροπής, Συλλογή , σ. I-5291, σκέψη 42).

79 Το αποφασιστικό κριτήριο που επιτρέπει να θεωρηθεί ότι η προϋπόθεση αυτή συντρέχει είναι η εκ μέρους του οικείου κοινοτικού οργάνου πρόδηλη και σοβαρή υπέρβαση των ορίων που επιβάλλονται στη διακριτική του ευχέρεια.

80 Όταν το κοινοτικό αυτό όργανο δεν διαθέτει παρά αισθητά μειωμένο ή και ανύπαρκτο περιθώριο εκτιμήσεως, η απλή παράβαση του κοινοτικού δικαίου μπορεί να αρκεί προς απόδειξη της υπάρξεως κατάφωρης παραβιάσεως (απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Ιουλίου 2001, T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 και T-225/99, Comafrica και Dole Fresh Fruit Europe κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-1975, σκέψη 134, και της 10ης Φεβρουαρίου 2004, T-64/01 και T-65/01, Afrikanische Frucht-Compagnie και Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-521, σκέψη 71).

81 Οι διάφοροι λόγοι και τα επιχειρήματα που προβάλλουν οι ενάγουσες εν προκειμένω πρέπει να εξετασθούν υπό το πρίσμα των ανωτέρω παρατηρήσεων.

Επιχειρήματα των διαδίκων

82 Με την πρώτη αιτίαση, οι ενάγουσες υποστηρίζουν ότι η παράνομη συμπεριφορά της Επιτροπής, λόγω της οποίας επήλθε η ζημία, συνίσταται στην προσβολή των δικαιωμάτων επί του σήματος του οποίου οι ενάγουσες είναι δικαιούχοι δυνάμει του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, της οδηγίας. Χρησιμοποιώντας τον όρο

«Galileo» και προτρέποντας τρίτους να τον χρησιμοποιήσουν χωρίς τη συναίνεση των εναγουσών, η Επιτροπή προσέβαλε, και εξακολουθεί να προσβάλλει, τα δικαιώματά τους επί του σήματος. Εξάλλου, οι ενάγουσες επικαλούνται τα κοινοτικά τους σήματα βάσει του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94.

83 Διευκρινίζουν, συναφώς, ότι ο όρος «Galileo» που χρησιμοποιεί η Επιτροπή είναι κατ' ουσίαν όμοιος με τα σήματά τους. Ο διακριτικός χαρακτήρας των σημάτων τους, επομένως, θίγεται σε μεγάλο βαθμό από τη συμπεριφορά της Επιτροπής.

84 Οι ενάγουσες υπογραμμίζουν επίσης την ομοιότητα μεταξύ των προϊόντων που διαθέτουν και των υπηρεσιών που αυτές παρέχουν και αυτών που αφορά το σχέδιο Galileo της Επιτροπής, δεδομένου ότι το κοινό στο οποίο στοχεύουν τα δύο μέρη είναι σε μεγάλο βαθμό το ίδιο.

85 Συγκεκριμένα, οι ενάγουσες προσφέρουν υπηρεσίες που απευθύνονται στον τομέα των εναέριων, θαλάσσιων και επίγειων μεταφορών, στον ξενοδοχειακό τομέα και στους τελικούς καταναλωτές. Οι υπηρεσίες αυτές καθιστούν δυνατή τη λήψη πληροφοριών, σε πραγματικό χρόνο, για τη θέση των αεροπλάνων εν πτήσει, τα προβλεπόμενα ωράρια των πτήσεων καθώς και τις δυνατότητες κρατήσεως θέσεων. Οι ενάγουσες προσφέρουν επίσης προϊόντα σχετικά με τις υπηρεσίες αυτές, ειδικότερα δε λογισμικό για υπολογιστές.

86 Όσον αφορά το σχέδιο πλοηγήσεως Galileo, αυτό προσανατολίζεται προς ένα δυνητικό κοινό, που είναι οι παρέχοντες υπηρεσίες, οι κατασκευαστές και οι πελάτες τους στον τομέα των οδικών, σιδηροδρομικών, εναέριων και θαλάσσιων μεταφορών. Η κύρια προσφερόμενη υπηρεσία του σχεδίου αυτού είναι η εύρεση της γεωγραφικής θέσεως, σε πραγματικό χρόνο, ενός από τα ανωτέρω μέσα μεταφοράς.

87 Η κύρια αυτή υπηρεσία είναι πανομοιότυπη με τις υπηρεσίες που παρέχουν οι ενάγουσες με τις οποίες καθίσταται δυνατός ο προσδιορισμός της ακριβούς γεωγραφικής θέσεως μιας πτήσης. Η ομοιότητα εκτείνεται και στα προϊόντα, εφόσον το σχέδιο Galileo προϋποθέτει την ανάπτυξη λογισμικών και ειδικών υπολογιστών για τη μετατροπή, τη χρησιμοποίηση και τη μετάδοση της πληροφορίας στους καταναλωτές.

88 Κατά τις ενάγουσες, υφίσταται κίνδυνος συγχύσεως στο οικείο κοινό μεταξύ των σημάτων τους και του όρου «Galileo» που χρησιμοποιεί η Επιτροπή. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή υπογράμμισε τη γιγαντιαία σημασία του ευρωπαϊκού σχεδίου Galileo, δεδομένου ότι πρόκειται να δημιουργηθούν 140 000 περίπου θέσεις εργασίας και ότι η αγορά για τον εξοπλισμό και τις υπηρεσίες εκτιμάται σε περισσότερα από εννέα δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως μετά το 2010. Οι ενάγουσες εκτιμούν ότι οι εξελίξεις αυτές θα έχουν μοιραία ως αποτέλεσμα την ολοένα και εντατικότερη χρήση του όρου «Galileo» σε όλες τις τεχνολογίες τις οποίες θα χρησιμοποιήσει το σχέδιο.

89 Εξάλλου, κατά τις ενάγουσες, ο τρόπος με τον οποίο θέλει να χρησιμοποιήσει η Επιτροπή τον όρο «Galileo» εντάσσεται «στις συναλλαγές», δεδομένου ότι ο όρος αυτός έχει χρησιμοποιηθεί σε σχέση με το σύνολο των υπηρεσιών τις οποίες προορίζεται να παράσχει το σχέδιο.

90 Οι ενάγουσες διευκρινίζουν ότι η Επιτροπή και το Συμβούλιο επέμειναν στο γεγονός ότι το σχέδιο Galileo βασίζεται σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα και ότι ο εμπορικός προσανατολισμός του αποβλέπει στην εξασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας του σχεδίου. Έτσι, επί του παρόντος, μία κοινοπραξία 65 επιχειρήσεων εργάζεται ήδη επί των τεχνικών πλευρών του σχεδίου και πολλοί βιομηχανικοί και τραπεζικοί όμιλοι προετοιμάζουν τη μελλοντική συμμετοχή τους. Κατά τη διάρκεια όλων αυτών των σταδίων λειτουργίας του, το σχέδιο Galileo αντιπροσωπεύει επομένως σημαντικά οικονομικά συμφέροντα για τον ιδιωτικό τομέα.

91 Η Επιτροπή έχει δημιουργήσει, σε συνεργασία με την ASE, «κοινή επιχείρηση Galileo» (βλ. σκέψη 9 ανωτέρω), η επιχείρηση δε αυτή είναι επιφορτισμένη με την

εφαρμογή των σταδίων αναπτύξεως και εγκρίσεως καθώς και της προετοιμασίας των σταδίων καθορισμού και εκμεταλλεύσεως του προγράμματος Galileo. Εξάλλου, η Επιτροπή προκήρυξε, στις 22 Μαΐου 2003, διαγωνισμό ύψους 500 000 ευρώ, για τη μελέτη ιδίως της ενσωματώσεως του σχεδίου Galileo στα υπάρχοντα συστήματα πλοηγήσεως.

92 Επιπλέον, το γεγονός ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταχώριση του κοινοτικού σήματος Galileo (βλ. σκέψη 13 ανωτέρω) εξηγείται μόνον εάν σχεδιάζει να το χρησιμοποιήσει για τη διάκριση προϊόντων και υπηρεσιών.

93 Κατά τις ενάγουσες, η Επιτροπή προέτρεψε σημαντικούς ευρωπαϊκούς βιομηχανικούς ομίλους να χρησιμοποιήσουν τον όρο «Galileo» ως σήμα στις συναλλαγές, όπως η εταιρία Galileo Industries, εναχθείσα ενώπιον του πρωτοδικείου εμπορικών διαφορών των Βρυξελλών (βλ. σκέψη 18 ανωτέρω), η οποία πρόβαλε ότι η Επιτροπή επέλεξε τον όρο «Galileo». Οι εταίροι στους οποίους απευθύνεται η κοινή επιχείρηση καλούνται υποχρεωτικά να κάνουν χρήση του ίδιου όρου, χρήση η οποία πρέπει επίσης να καταλογιστεί στην Επιτροπή.

94 Με τη δεύτερη αιτίαση, οι ενάγουσες προσάπτουν στην Επιτροπή ότι, παραλείποντας να προβεί σε έρευνα σημάτων, τους προξένησε ζημία. Πάντως, οποιοσδήποτε σχεδιάζει να χρησιμοποιήσει ένα νέο σήμα αντιμετωπίζει τον κίνδυνο να υπάρχει τρίτος ο οποίος να έχει ήδη αποκτήσει αποκλειστικά δικαιώματα σε όμοιο ή παρόμοιο σημείο. Οι ενάγουσες εκτιμούν ότι, αν η Επιτροπή είχε προβεί σε παρόμοια έρευνα, θα ελάμβανε γνώση των δικαιωμάτων τους επί του σήματος και θα μπορούσε ευχερώς να επιλέξει ως ονομασία του σχεδίου της ένα διαφορετικό όρο. Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή διέπραξε σοβαρό σφάλμα συνεχίζοντας να χρησιμοποιεί τον όρο «Galileo», ενώ είχε εν τω μεταξύ πληροφορηθεί για τα δικαιώματά τους επί του σήματος.

95 Η Επιτροπή απαντά ότι το σημείο του ερευνητικού προγράμματος Galileo και τα σήματα που προβάλλουν οι ενάγουσες δεν είναι όμοια, το δε ουσιαστικό και διακριτικό στοιχείο των σημάτων τους είναι μία καλλιτεχνική σφαίρα. Όσον αφορά ειδικότερα την αίτησή της περί καταχωρίσεως κοινοτικού σήματος, η αίτηση αυτή αφορά ένα πολύ ειδικό σήμα (βλ. σκέψη 13 ανωτέρω) που δεν δημιουργεί κανένα κίνδυνο συγχύσεως με τα σήματα που επικαλούνται οι ενάγουσες.

96 Εξάλλου, η αίτηση αυτή για την καταχώριση σήματος αναφέρεται σε υπηρεσίες έρευνας και αναπτύξεως που περιορίζονται στον τομέα της ραδιοπλοηγήσεως μέσω δορυφόρου. Η αίτηση κατατέθηκε καθαρά ως συντηρητικό μέτρο προκειμένου να αποκλεισθεί ο κίνδυνος να οικειοποιηθεί τον όρο αυτό μια ιδιωτική επιχείρηση και να επωφεληθεί της φήμης του χωρίς νόμιμη αιτία.

97 Εξάλλου, τα σήματα που προβάλλουν οι ενάγουσες δεν απευθύνονται στο ευρύ κοινό. Οι ενάγουσες τα χρησιμοποιούν μόνο στο πλαίσιο συναλλαγών με περιορισμένο κύκλο επαγγελματιών. Επομένως, τα σήματά τους δεν έχουν καμία διακριτική ισχύ μεταξύ των καταναλωτών και του τελικού αποδέκτη.

98 Για τον ίδιο αυτό λόγο, δεν υφίσταται κανένας κίνδυνος συγχύσεως στο ευρύ κοινό μεταξύ των προβαλλομένων σημάτων και του όρου «Galileo» που χρησιμοποιείται για το ευρωπαϊκό σχέδιο. Πάντως, οι επαγγελματίες προς τους οποίους απευθύνονται οι δραστηριότητες των εναγουσών είναι πολύ περισσότερο ενήμεροι από τον μέσο καταναλωτή και δεν έχουν καμία δυσκολία να αναγνωρίσουν ότι ο όρος «Galileo» καταδεικνύει το ευρωπαϊκό σχέδιο έρευνας και να τον διακρίνουν από τα σήματα των εναγουσών.

99 Η Επιτροπή προσθέτει ότι χρησιμοποίησε τον όρο «Galileo» αποκλειστικά ως συνώνυμο του ονόματος του ευρωπαϊκού σχεδίου πλοηγήσεως μέσω δορυφόρου. Η χρήση αυτή ουδέποτε απέβλεπε στην προώθηση υπηρεσίας ή προϊόντος προερχόμενου από τα επιτευχθέντα στο πλαίσιο του σχεδίου τεχνικά αποτελέσματα.

100 Όσον αφορά την «κοινή επιχείρηση Galileo», η ύπαρξή της είχε ως μοναδικό στόχο τη σωστή διεξαγωγή των φάσεων έρευνας και αναπτύξεως του προγράμματος και δεν ανέπτυξε καμία εμπορική δραστηριότητα. Περιορίσθηκε στη διαχείριση των προκηρύξεων διαγωνισμού και στην επιλογή του μελλοντικού αναδόχου του συστήματος.

101 Η Επιτροπή αρνείται ότι ενθάρρυνε τρίτους να χρησιμοποιήσουν τον όρο «Galileo» για προϊόντα ή υπηρεσίες στις συναλλαγές. Δεν υφίσταται, ιδίως, κανένας σύνδεσμος με την εταιρία Galileo Industries. Ειδικότερα, δεν προέτρεψε την εταιρία αυτή να χρησιμοποιήσει τον όρο «Galileo» ως σήμα.

102 Όσον αφορά τη δεύτερη αιτίαση που προβάλλουν οι ενάγουσες, η Επιτροπή αμφισβητεί ότι είχε εκ του νόμου υποχρέωση να προβεί σε έρευνα των σημάτων. Το γεγονός ότι δεν προέβη σε έρευνα των σημάτων δεν αποτελεί σφάλμα.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

— Επί της πρώτης αιτιάσεως αντλούμενης από την προσβολή των δικαιωμάτων που παρέχει στις ενάγουσες το σήμα

103 Όσον αφορά την αιτίαση που αντλείται από την προσβολή από την Επιτροπή των δικαιωμάτων επί του σήματος του οποίου είναι δικαιούχοι οι ενάγουσες, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας και το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 θεσπίζουν κανόνες που έχουν ως αντικείμενο την παροχή δικαιωμάτων. Συγκεκριμένα, οι διατάξεις αυτές παρέχουν στις ενάγουσες, υπό την ιδιότητά τους ως δικαιούχων σημάτων που προστατεύονται από την οδηγία και τον κανονισμό 40/94, το αποκλειστικό δικαίωμα να απαγορεύουν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, σε οποιονδήποτε τρίτο να χρησιμοποιεί σημείο παρόμοιο ή πανομοιότυπο με τα σήματά τους.

104 Όσον αφορά το θέμα αν υπήρξε αρκούντως κατάφωρη προσβολή εκ μέρους της Επιτροπής των εν λόγω διατάξεων και του δικαιώματος που παρέχουν στις ενάγουσες, πρέπει να τονιστεί ότι η παράβαση αυτή προϋποθέτει ότι πληρούνται εν προκειμένω όλες οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων αυτών.

105 Συναφώς, επιβάλλεται η υπόμνηση, πρώτον, ότι μία από τις προϋποθέσεις αυτές εξαρτά την προστασία του δικαιούχου του σήματος από την ύπαρξη κινδύνου ο οποίος προκλήθηκε, ιδίως, από την ταυτότητα ή την ομοιότητα των προϊόντων ή των υπηρεσιών που προσδιορίζει το επίδικο σήμα και το σημείο.

106 Η Επιτροπή μπορεί επομένως να έχει παραβεί το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, της οδηγίας και το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94 μόνον αν οι ενάγουσες αποδείκνυαν ότι χρησιμοποίησε τον όρο «Galileo» για να προσδιορίσει προϊόντα ή υπηρεσίες παρόμοιες ή πανομοιότυπες με τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που προσδιορίζουν τα σήματα των οποίων αυτές είναι δικαιούχοι.

107 Πάντως, μολονότι οι ενάγουσες μπόρεσαν να αποδείξουν ότι παρείχαν, οι ίδιες, πολυάριθμες υπηρεσίες και προϊόντα τα οποία προσδιορίζονταν από τα σήματά τους που περιείχαν τον όρο «Galileo», αυτό δεν συνέβη όσον αφορά τη χρησιμοποίηση του ίδιου όρου από την Επιτροπή.

108 Οι ενάγουσες δεν απέδειξαν, ιδίως, ότι η Επιτροπή παρείχε η ίδια προϊόντα και υπηρεσίες σε σχέση με το σχέδιό της Galileo.

109 Με τα υπομνήματά τους, οι ενάγουσες περιορίστηκαν στο να προβάλουν ότι το σχέδιο Galileo της Επιτροπής προσανατολιζόταν προς τους «δυνητικούς χρήστες», ότι «είχε ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη» ειδικών λογισμικών, ότι «προοριζόταν για την παροχή υπηρεσιών» και ότι η Επιτροπή, με την αίτησή της περί καταχωρίσεως κοινοτικού σήματος, «σχεδίαζε να χρησιμοποιήσει το σήμα αυτό» για τη διάκριση προϊόντων ή υπηρεσιών.

110 Απαντώντας σε γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου, οι ενάγουσες παραδέχθηκαν ρητώς ότι δεν υπήρχαν ακόμη προϊόντα και υπηρεσίες προερχόμενα από τα τεχνικά αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν χάρη στο σχέδιο Galileo της Επιτροπής και ότι αυτά τα προϊόντα και οι υπηρεσίες δεν ήταν επομένως διαθέσιμα στους μελλοντικούς δημόσιους ή ιδιωτικούς χρήστες του συστήματος ραδιοπλοηγήσεως μέσω δορυφόρου.

111 Επιβάλλεται η υπόμνηση, δεύτερον, ότι το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, της οδηγίας και το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94 εξαρτούν επίσης την προστασία του δικαιούχου σήματος από την προϋπόθεση ότι η χρήση του επίδικου σήματος από τρίτον πρέπει να μπορεί να χαρακτηρισθεί ως «χρήση στις συναλλαγές».

112 Έτσι, ο δικαιούχος σήματος προστατεύεται μόνον αν η χρήση του επίδικου σημείου μπορεί να προσβάλει τις λειτουργίες του σήματος και ιδίως τη βασική λειτουργία του που έγκειται στην εξασφάλιση για τους καταναλωτές της προελεύσεως του προϊόντος ή της υπηρεσίας. Τούτο συμβαίνει ειδικότερα αν η προσαπτόμενη στον τρίτο χρήση του σημείου είναι ικανή να πιστοποιήσει την ύπαρξη ενός ουσιώδους δεσμού, στο πλαίσιο των εμπορικών συναλλαγών, μεταξύ των προϊόντων ή των υπηρεσιών του τρίτου και της επιχειρήσεως από την οποία προέρχονται τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες αυτές. Συναφώς, πρέπει να εξακριβωθεί αν είναι δυνατό να ερμηνεύουν οι ενδιαφερόμενοι καταναλωτές το χρησιμοποιούμενο από τον τρίτο σημείο ως σημείο που δηλώνει την επιχείρηση προελεύσεως των προϊόντων ή των υπηρεσιών του τρίτου (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση Anheuser-Busch, σκέψη 51 ανωτέρω, σκέψεις 59 και 60).

113 Εν προκειμένω, τα κριτήρια αυτά δεν πληρούνται. Πράγματι, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, η Επιτροπή έχει χρησιμοποιήσει, μέχρι σήμερα, τον όρο «Galileo» μόνο για τον προσδιορισμό, συνολικά, του σχεδίου της ραδιοπλοηγήσεως μέσω δορυφόρου, υπογραμμίζοντας βεβαίως τα πολλαπλά πλεονεκτήματα για τους χρήστες της μελλοντικής εκμεταλλεύσεώς του (βλ. σκέψη 11 ανωτέρω), αλλά χωρίς να υφίσταται ουσιώδης σύνδεσμος μεταξύ ορισμένων προϊόντων ή υπηρεσιών προερχόμενων από την υλοποίηση των σταδίων έρευνας, ανάπτυξης και καθορισμού του σχεδίου, αφενός, και των προϊόντων και των υπηρεσιών που παρέχουν οι ενάγουσες, αφετέρου. Όσον αφορά τα κατά κυριολεξία προϊόντα και τις υπηρεσίες ραδιοπλοηγήσεως, δεν αμφισβητείται ότι δεν υφίστανται ακόμη στο παρόν στάδιο του σχεδίου (βλ. σκέψη 109 ανωτέρω).

114 Σε σχέση με αυτό, πρέπει να τονιστεί ιδίως ότι ένα σημείο χρησιμοποιείται πράγματι στις «συναλλαγές» όταν εντάσσεται στο πλαίσιο εμπορικής δραστηριότητας που επιδιώκει οικονομικό όφελος (βλ. απόφαση Travelex Global and Financial Services και Interpayment Services κατά Επιτροπής, σκέψη 35 ανωτέρω, σκέψη 93, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

115 Συναφώς, είναι αληθές ότι η Επιτροπή υπογραμμίζει τον εμπορικό σκοπό του σχεδίου της. Πράττει ό,τι μπορεί για να καταστεί το σχέδιο λειτουργικό και για να μπορέσουν να παρασχεθούν πραγματικά υπηρεσίες ραδιοπλοηγήσεως κατά τις προβλεπόμενες ημερομηνίες, δεδομένου ότι ο λόγος υπάρξεως του σχεδίου είναι η οικονομική του εκμετάλλευση.

116 Πάντως, ο ρόλος της Επιτροπής περιορίζεται στην προβολή του σχεδίου της ραδιοπλοηγήσεως μέσω δορυφόρου ως «ευρωπαϊκής απάντησεως» στο αμερικανικό σύστημα GPS και στο ρωσικό σύστημα Glonass, στην οικονομική στήριξη των σταδίων έρευνας, εξελίξεως και αναπτύξεως του σχεδίου καθώς και στη θέσπιση του κατάλληλου πλαισίου για το στάδιο της μεταγενέστερης οικονομικής εκμεταλλεύσεως, ιδίως, με τη συμμετοχή στη δημιουργία της «κοινής επιχειρήσεως Galileo» και την προκήρυξη διαγωνισμού για την ενσωμάτωση του σχεδίου Galileo στα υπάρχοντα συστήματα πλοηγήσεως.

117 Πράττοντας τούτο, η Επιτροπή δεν ασκεί οικονομική δραστηριότητα στον βαθμό που δεν διαθέτει προϊόντα ούτε παρέχει υπηρεσίες στην αγορά. Με τη χρησιμοποίηση του όρου «Galileo» στο πλαίσιο των σταδίων έρευνας, εξελίξεως και αναπτύξεως του σχεδίου, τα οποία προηγούνται του σταδίου της κατά κυριολεξία οικονομικής εκμεταλλεύσεως, η Επιτροπή δεν αποβλέπει στο να αποκτήσει οικονομικό πλεονέκτημα σε σχέση με άλλους επιχειρηματίες, διότι δεν υπάρχουν επιχειρηματίες που να την ανταγωνίζονται στον τομέα αυτό. Αντίθετα με την άποψη που υποστηρίζουν οι ενάγουσες, η διάκριση, εντός του πλαισίου αυτού, μεταξύ του σταδίου οικονομικής εκμεταλλεύσεως του σχεδίου Galileo και των προγενέστερων σταδίων δεν είναι τεχνητή.

118 Κατά συνέπεια, οι ενάγουσες δεν απέδειξαν πέραν τούτου ότι η χρησιμοποίηση από την Επιτροπή του όρου «Galileo» μπορούσε να προσβάλει τις λειτουργίες των εν λόγω σημάτων και έγινε «στις συναλλαγές» υπό την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, της οδηγίας και του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94.

119 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από το γεγονός ότι η Επιτροπή κατέθεσε ενώπιον του ΓΕΕΑ αίτηση καταχωρίσεως κοινοτικού σήματος για το σχέδιό της Galileo, το οποίο αφορά «υπηρεσίες έρευνας-αναπτύξεως στον τομέα ραδιοπλοηγήσεως μέσω δορυφόρου», και ότι κατέθεσε το έμβλημα στον ΟΜΡΙ (βλ. σκέψεις 13 και 15 ανωτέρω).

120 Συγκεκριμένα, μολονότι οι πράξεις αυτές μπορούν να αποτελέσουν ένδειξη για την πρόθεση του αιτούντος την καταχώριση να ασκήσει δραστηριότητα στις συναλλαγές, αυτό δεν συμβαίνει υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες εν προκειμένω, για όσο διάστημα η συμπεριφορά της Επιτροπής δεν υπερβαίνει τα όρια του ρόλου που έχει διαδραματίσει μέχρι τώρα στο πλαίσιο του σχεδίου της ραδιοπλοηγήσεως μέσω δορυφόρου και στη χρήση του όρου «Galileo» (βλ. σκέψεις 113, 116 και 117 ανωτέρω).

121 Στον βαθμό που οι ενάγουσες αντιτείνουν ότι η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει, κατά πάσα πιθανότητα, το μελλοντικό της κοινοτικό σήμα προς όφελος των επιχειρήσεων που είναι ανάδοχοι του συστήματος ραδιοπλοηγήσεως μέσω δορυφόρου, με μεταβίβαση του σήματος ή με παροχή αδειών, ο ισχυρισμός αυτός πρέπει, προς το παρόν, να θεωρηθεί ως απλή εικασία η οποία δεν έχει περισσότερη ισχύ από τον αντίθετο ισχυρισμό της Επιτροπής κατά τον οποίο η αίτηση για τη καταχώριση σήματος κατατέθηκε καθαρά ως συντηρητικό μέτρο, προκειμένου να αποκλεισθεί ο κίνδυνος να οικειοποιηθεί τον όρο αυτό μια ιδιωτική επιχείρηση και να επωφεληθεί της φήμης του χωρίς νόμιμη αιτία.

122 Στην πραγματικότητα, οι ενάγουσες δεν εκφράζουν παρά τον φόβο τους ότι οι ιδιωτικές επιχειρήσεις θα επωφεληθούν από το κοινοτικό σήμα της Επιτροπής, από τη στιγμή που αυτό καταχωριστεί από το ΓΕΕΑ. Πάντως, η καταχώριση αυτή δεν

έγινε ακόμη, οπότε η Επιτροπή δεν μπορεί προς το παρόν να χρησιμοποιήσει το σήμα. Συγκεκριμένα, οι ενάγουσες άσκησαν προσφυγή ενώπιον του ΓΕΕΑ και βάλλουν κατά της καταχωρίσεώς του (βλ. σκέψη 14 ανωτέρω), η προσφυγή δε αυτή έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα δυνάμει του άρθρου 57, παράγραφος 1, του κανονισμού 40/94. Έχοντας υπόψη τη δυνατότητα ασκήσεως ενδίκων μέσων κατά της αποφάσεως που πρόκειται να εκδοθεί από το τμήμα προσφυγών του ΓΕΕΑ, δεν είναι δυνατόν να καθοριστεί αν η αίτηση καταχωρίσεως σήματος που κατέθεσε η Επιτροπή θα γίνει τελικά δεκτή.

123 Είναι αληθές ότι ο κοινοτικός δικαστής έχει την εξουσία, σε θέματα αποζημιώσεως, να υποχρεώσει το εναγόμενο όργανο να καταβάλει συγκεκριμένο χρηματικό ποσό ή να αναγνωρίσει την ευθύνη του, έστω και αν η ζημία δεν μπορεί ακόμη να υπολογιστεί αριθμητικώς με ακρίβεια, υπό την προϋπόθεση ότι πρόκειται για ζημία επικείμενη και προβλεπτή με επαρκή βεβαιότητα, δεδομένου ότι έτσι μπορεί να ασκηθεί ένδικη αγωγή για την αποτροπή σοβαρότερων ζημιών μόλις υπάρξει βεβαιότητα ως προς τα γενεσιουργά αίτια της ζημίας (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 2ας Ιουνίου 1976, Kampffmeyer κ.λπ. κατά Επιτροπής και Συμβουλίου, 56/74 έως 60/74, Συλλογή 1976, σ. 291, σκέψη 6, και της 14ης Ιανουαρίου 1987, Zuckerfabrik Bedburg κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, 281/84, Συλλογή 1984, σ. 49, σκέψη 14).

124 Επιβάλλεται ωστόσο να τονιστεί ότι η νομολογία αυτή, μολονότι επιτρέπει στον δικαστή να δεχθεί αγωγή αποζημιώσεως ακόμη και όταν δεν υφίσταται ζημία αριθμητικά προσδιοριζόμενη, δεν του παρέχει την εξουσία να εκδώσει απόφαση κατά του εναγομένου οργάνου χωρίς να έχει προηγουμένως διαπιστωθεί ότι το όργανο αυτό διέπραξε κατάφωρη παράβαση κανόνα δικαίου με αντικείμενο την απονομή δικαιωμάτων στην προσφεύγουσα.

125 Εν προκειμένω, δεν αρκεί επομένως, για την έκδοση αποφάσεως σε βάρος της Επιτροπής δυνάμει του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, να ισχυρίζονται οι ενάγουσες την ύπαρξη απλού κινδύνου, από την προσβολή από το όργανο αυτό, των δικαιωμάτων που τους παρέχει το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, της οδηγίας και του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94, στην περίπτωση που χρησιμοποιήσει στις συναλλαγές τον όρο «Galileo» σε σχέση με τις υπηρεσίες ή τα προϊόντα που καλύπτονται από τα σήματα των εναγουσών. Οι τελευταίες παρέλειψαν ιδίως να αποδείξουν ότι η παρούσα χρήση, από την Επιτροπή, του όρου «Galileo» για τον καθορισμό του σχεδίου της θα σήμαινε αναγκαστικά την προσβολή στο μέλλον των δικαιωμάτων τους.

126 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η χρησιμοποίηση από την Επιτροπή του όρου «Galileo» ως ονομασία του σχεδίου της ραδιοπλοηγήσεως μέσω δορυφόρου δεν πληροί όλες τις προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας και του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94.

127 Επομένως, η Επιτροπή δεν προσέβαλε, με τη συμπεριφορά της, τα δικαιώματα που παρέχουν στις ενάγουσες οι διατάξεις του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας και του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94.

128 Οι ενάγουσες προβάλλουν ακόμη ότι η Επιτροπή προέτρεψε και ενθάρρυνε τις ιδιωτικές επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται για την εκμετάλλευση του σχεδίου της να χρησιμοποιήσουν, από τούδε, τον όρο «Galileo» για εμπορικούς σκοπούς, δηλαδή σε σχέση με προϊόντα και υπηρεσίες. Συναφώς, οι ενάγουσες αναφέρονται στις δέκα δίκες μεταξύ αυτών και των επιχειρήσεων οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και ενώπιον του ΓΕΕΑ (βλ. σκέψεις 18 έως 20 ανωτέρω). Κατά τις ενάγουσες, οι επιχειρήσεις αυτές χρησιμοποίησαν αναγκαστικά τον όρο αυτό στις συναλλαγές προκειμένου να συσχετίσουν τις δραστηριότητές τους με το σχέδιο της Επιτροπής. Επομένως, η χρήση στον ιδιωτικό τομέα του όρου «Galileo» πρέπει να καταλογιστεί στην Επιτροπή.

129 Συναφώς, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι μόνον παράνομη πράξη ή συμπεριφορά καταλογιστέα σε κοινοτικό όργανο ή οργανισμό μπορεί να στοιχειοθετήσει εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 10ης Ιουλίου 1985, 118/83, CMC κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 2325, σκέψη 31, και της 23ης Μαρτίου 2004, C-234/02 P, Médiateur κατά Lamberts, Συλλογή 2004, σ. I-2803, σκέψη 59).

130 Κατά πάγια νομολογία, η προβαλλόμενη ζημία πρέπει να προκύπτει, αρκούντως άμεσα, από την προσαπτόμενη συμπεριφορά, δηλαδή η συμπεριφορά αυτή πρέπει να είναι η γενεσιουργός αιτία της ζημίας (βλ. διάταξη του Πρωτοδικείου της 12ης Δεκεμβρίου 2000, T-201/99, Royal Olympic Cruises κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-4005, σκέψη 26, και την εκεί παρατιθέμενη

νομολογία, επικυρωθείσα, κατόπιν αναιρέσεως, με τη διάταξη του Δικαστηρίου της 15ης Ιανουαρίου 2002, C-49/01 P, Royal Olympic Cruises κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή). Αντιθέτως, η Κοινότητα δεν υπέχει υποχρέωση να αποκαθιστά κάθε βλαπτική συνέπεια, έστω και απομακρυσμένη, της συμπεριφοράς των οργάνων της (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Οκτωβρίου 1979, 64/76 και 113/76, 167/78 και 239/78, 27/79, 28/79 και 45/79, Dumortier frères κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1979-II, σ. 515,σκέψη 21).

131 Εν προκειμένω, είναι αληθές ότι η Επιτροπή διασφάλισε τον όρο «Galileo» ως ονομασία του ευρωπαϊκού σχεδίου ραδιοπλοηγήσεως μέσω δορυφόρου. Είναι επίσης αληθές ότι η Επιτροπή έπρεπε να γνωρίζει ότι οι ενδιαφερόμενες για την οικονομική εκμετάλλευση του σχεδίου επιχειρήσεις θα επιχειρούσαν να χρησιμοποιήσουν τον ίδιο όρο για να επωφεληθούν τόσο από τη φήμη της Επιτροπής όσο και από τη φήμη του σχεδίου.

132 Ωστόσο, η χρήση από τις επιχειρήσεις αυτές του επίδικου όρου σε σχέση με τις οικονομικές τους δραστηριότητες βασίζεται σε δική τους αυτοτελή επιλογή.

133 Αφενός, πράγματι, οι ενάγουσες δεν απέδειξαν ότι η Επιτροπή υποχρέωσε τις εν λόγω επιχειρήσεις να χρησιμοποιήσουν τον όρο αυτό ή ότι τις προέτρεψε ενεργά, υπό τη μορφή συμπαιγνίας, να το πράξουν. Αφετέρου, ούτε καν ισχυρίστηκαν ότι υπήρχαν οργανικοί και λειτουργικοί δεσμοί μεταξύ των επίδικων επιχειρήσεων και της Επιτροπής ή ότι η Επιτροπή ασκούσε έλεγχο αναμειγνυόμενη ευθέως ή εμμέσως στη διαχείρισή τους. Τέλος, από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ότι η αρχική επιλογή από την Επιτροπή του όρου «Galileo» ώθησε τις ενδιαφερόμενες εταιρίες να ακολουθήσουν το παράδειγμα αυτό, διότι διαφορετικά θα ετίθετο υπό αμφισβήτηση η οικονομική επιτυχία ολοκλήρου του σχεδίου.

134 Δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις υποτίθεται ότι γνωρίζουν το κοινοτικό δίκαιο και το δίκαιο των σημάτων, ενδείκνυται επομένως να θεωρηθεί ότι πρέπει να υποχρεούνται να φέρουν την ευθύνη, σε σχέση με τις κρίσιμες διατάξεις, για τη συμπεριφορά τους στην αγορά, στον βαθμό που επέλεξαν να χρησιμοποιήσουν τον όρο «Galileo» στο πλαίσιο των οικονομικών τους δραστηριοτήτων.

135 Επομένως, αυτή η επιλογή των επιχειρήσεων πρέπει να θεωρηθεί ως η άμεση και καθοριστική αιτία της προβαλλόμενης ζημίας, ενώ η υποτιθέμενη συμβολή της Επιτροπής στη ζημία αυτή είναι πολύ μικρή για να μπορέσει να μετατεθεί στην Επιτροπή η ευθύνη που φέρουν οι επιχειρήσεις.

136 Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί η αιτίαση που αντλείται από την προσβολή των δικαιωμάτων που παρέχει το σήμα στις ενάγουσες.

— Επί της δεύτερης αιτιάσεως, αντλούμενης από την αμελή συμπεριφορά της Επιτροπής έναντι των εναγουσών

137 Όσον αφορά την αιτίαση που αντλείται από την ενέχουσα πταίσμα παράλειψη της Επιτροπής να προβεί σε έρευνα σημάτων, αρκεί να αναφερθεί ότι οι παραλείψεις των κοινοτικών οργάνων μπορούν να θεμελιώσουν ευθύνη της Κοινότητας μόνο στον βαθμό που τα όργανα παρέβησαν νόμιμη υποχρέωση προς ενέργεια, η οποία προκύπτει από κοινοτική διάταξη (βλ. απόφαση Travelex Global and Financial Services και Interpayment Services κατά Επιτροπής, σκέψη 35 ανωτέρω, σκέψη 143, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

138 Πάντως, εν προκειμένω, οι ενάγουσες δεν ανέφεραν βάσει ποιας διατάξεως του κοινοτικού δικαίου ήταν υποχρεωμένη η Επιτροπή να προβεί σε έρευνα για την ύπαρξη προηγουμένης καταχωρίσεως του όρου «Galileo» ως σήματος. Εξάλλου, δεδομένου ότι η χρησιμοποίηση από την Επιτροπή του όρου αυτού ως ονομασίας του σχεδίου ραδιοπλοηγήσεως μέσω δορυφόρου δεν έγινε με προσβολή των δικαιωμάτων που παρέχει το σήμα στις ενάγουσες, η παράλειψη του εναγομένου οργάνου να προβεί, πριν από τη χρήση, σε έρευνα σημάτων δεν μπορεί να χαρακτηρισθεί ως ενέχουσα πταίσμα.

139 Επομένως, οι ενάγουσες δεν κατόρθωσαν να αποδείξουν ούτε το παράνομο της προσαπτόμενης στην Επιτροπή συμπεριφοράς.

140 Κατά συνέπεια, η αιτίαση που αντλείται από την αμελή συμπεριφορά της Επιτροπής έναντι των εναγουσών πρέπει επίσης να απορριφθεί.

— Συμπέρασμα

141 Εφόσον επομένως δεν κατέστη δυνατό να αποδειχθεί ούτε το παράνομο της προσαπτόμενης στην Επιτροπή συμπεριφοράς ούτε η ύπαρξη αρκούντως άμεσου αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της προσαπτόμενης συμπεριφοράς και της προβαλλόμενης ζημίας, δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη θεμελίωση εξωσυμβατικής ευθύνης της Επιτροπής.

142 Υπό τις συνθήκες αυτές, η αγωγή αποζημιώσεως που άσκησαν οι ενάγουσες και η οποία στηρίζεται στο ως άνω καθεστώς ευθύνης πρέπει να απορριφθεί.

Όσον αφορά την ευθύνη της Κοινότητας από νόμιμη ενέργεια

143 Οι ενάγουσες προβάλλουν ευθύνη της Κοινότητας από νόμιμες πράξεις. Εν προκειμένω, η χρήση του όρου «Galileo» έθιξε και θίγει τα δικαιώματά τους κατά τρόπο απολύτως μοναδικό λόγω του ότι είναι οι μόνες επιχειρήσεις τα δικαιώματα των οποίων βλάπτονται από το εν λόγω μέτρο (ασυνήθιστη βλάβη). Εξάλλου, ο κίνδυνος να μη λαμβάνει υπόψη της μια δημόσια αρχή το δίκαιο των σημάτων χρησιμοποιώντας έναν όρο για ένα σχέδιο, ενώ η παράβαση αυτή θα μπορούσε εύκολα να αποφευχθεί, ουδόλως εμπεριέχεται στο γεγονός ότι η αρχή αυτή

δραστηριοποιείται σε ειδικό οικονομικό τομέα (ειδική βλάβη). Τέλος, η μη σώφρων επιλογή από την Επιτροπή του όρου «Galileo» δεν δικαιολογείται από κανένα ειδικό οικονομικό συμφέρον (έλλειψη αιτιολογήσεως).

144 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι, όταν, όπως εν προκειμένω, δεν αποδεικνύεται το παράνομο της καταλογιζόμενης στα κοινοτικά όργανα συμπεριφοράς, δεν έπεται ότι οι επιχειρήσεις που εκτιμάται ότι έχουν υποστεί ζημία από τη συμπεριφορά αυτή δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να λάβουν αποζημίωση θεμελιώνοντας την εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Σεπτεμβρίου 1987, De Boer Buizen κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, 81/86, Συλλογή 1987, σ. 3677, σκέψη 17).

145 Συγκεκριμένα, το άρθρο 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ θεμελιώνει την υποχρέωση της Κοινότητας να αποκαθιστά τις ζημίες που προκαλούν τα όργανά της « σύμφωνα με τις γενικές αρχές του δικαίου που είναι κοινές στα δίκαια των κρατών μελών», χωρίς να περιορίζει, συνεπώς, το πεδίο εφαρμογής των αρχών αυτών μόνο στο καθεστώς εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας για παράνομη συμπεριφορά των εν λόγω οργάνων.

146 Πάντως, τα εθνικά δίκαια περί εξωσυμβατικής ευθύνης παρέχουν τη δυνατότητα στους ιδιώτες, αν και σε ποικίλους βαθμούς, στο πλαίσιο συγκεκριμένων τομέων και σύμφωνα με διαφορετικούς τρόπους, να επιτύχουν διά της δικαστικής οδού αποζημίωση για ορισμένες ζημίες, έστω και σε περίπτωση που δεν υφίσταται παράνομη ενέργεια του ζημιώσαντος.

147 Στην περίπτωση ζημίας που προκλήθηκε από συμπεριφορά των οργάνων της Κοινότητας, της οποίας ο παράνομος χαρακτήρας δεν έχει αποδειχθεί, η εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας μπορεί να στοιχειοθετηθεί, εφόσον πληρούνται σωρευτικώς οι προϋποθέσεις που αφορούν το υποστατό της ζημίας, την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της ως άνω ζημίας και της συμπεριφοράς των

κοινοτικών οργάνων, καθώς και τον ασυνήθη και ειδικό χαρακτήρα της εν λόγω ζημίας (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιουνίου 2000, C-237/98 P, Dorsch Consult κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, σκέψη 19).

148 Όσον αφορά τη ζημία που μπορούν να υποστούν οι επιχειρηματίες λόγω των δραστηριοτήτων των κοινοτικών οργάνων, η ζημία είναι ασυνήθης όταν υπερβαίνει τα όρια των οικονομικών κινδύνων που είναι σύμφυτοι με τις δραστηριότητες του οικείου τομέα (απόφαση Afrikanische Frucht-Compagnie και Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, σκέψη 79 ανωτέρω, σκέψη 151 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

149 Εν προκειμένω, ακόμη κι αν υποτεθεί ότι οι ενάγουσες επιτυγχάνουν να αποδείξουν ότι υπέστησαν πραγματική ζημία που προκλήθηκε από τη χρήση του όρου «Galileo» από την Επιτροπή, η ζημία αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί ως υπερβαίνουσα τα όρια των κινδύνων που εμπεριέχονται στην εκμετάλλευση, από τις ενάγουσες, του ίδιου όρου δυνάμει των σημάτων τους.

150 Πράγματι, επιλέγοντας το όνομα «Galileo» για τον προσδιορισμό των σημάτων τους, των προϊόντων τους και των υπηρεσιών τους, οι ενάγουσες δεν μπορούσαν να μη γνωρίζουν ότι εμπνέονταν από το όνομα του διάσημου Ιταλού μαθηματικού, φυσικού και αστρονόμου, που γεννήθηκε στην Πίζα το 1564, ο οποίος είναι μία από τις μεγαλύτερες προσωπικότητες της ευρωπαϊκής επιστημονικής ιστορίας και του πολιτισμού. Έτσι, οι ενάγουσες εκτέθηκαν οικειοθελώς στον κίνδυνο κάποιος άλλος, εν προκειμένω δε η Επιτροπή, να μπορέσει νόμιμα, χωρίς δηλαδή να προσβάλει τα δικαιώματά τους επί του σήματος, να τιτλοφορήσει με το ίδιο διάσημο όνομα το ερευνητικό της πρόγραμμα που αφορά τη ραδιοπλοήγηση μέσω δορυφόρου. Εξάλλου, το 1989, η National Aeronautics and Space Administration (NASA) (αμερικανική Εθνική Διεύθυνση Αεροδιαστημικής) είχε ήδη επιλέξει τον όρο «Galileo» για να προσδιορίσει μία διαστημική αποστολή, δηλαδή την εκτόξευση δορυφόρου παρατηρήσεως προς τον πλανήτη Δία.

151 Συνεπώς, δεν συντρέχει λόγος, υπό τις περιστάσεις της προκειμένης υποθέσεως, να χαρακτηρισθεί ως ασυνήθης η ζημία που υπέστησαν οι ενάγουσες.

152 Η ως άνω διαπίστωση αρκεί για να αποκλειστεί κάθε δικαίωμα αποζημιώσεως εκ του λόγου αυτού, χωρίς να είναι αναγκαίο να αποφανθεί το Πρωτοδικείο επί της προϋποθέσεως του ειδικού χαρακτήρα της προβαλλόμενης ζημίας.

153 Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί το αίτημα αποζημιώσεως των εναγουσών που στηρίζεται στο καθεστώς της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας ελλείψει παράνομης συμπεριφοράς των οργάνων της.

154 Απ' όλες τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι η αγωγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

155 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα.

156 Δεδομένου ότι οι ενάγουσες ηττήθηκαν, πρέπει να υποχρεωθούν να φέρουν, επιπλέον των δικών τους δικαστικών εξόδων, τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα του εναγόμενου θεσμικού οργάνου.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (δεύτερο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την αγωγή.

2) Καταδικάζει τις ενάγουσες στα δικαστικά έξοδα.

Pirrung Meij Forwood

Pelikánová Παπασάββας

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 10 Μαΐου 2006.

Ο Γραμματέας

E. Coulon

Ο Πρόεδρος

J. Pirrung

Πίνακας περιεχομένων

Ιστορικό της διαφοράς ..... II - 1298

1. Ο όρος «Galileo» των εναγουσών ..... II - 1298

2. Ο όρος «Galileo» της Επιτροπής ..... II - 1300

3. Αίτηση καταχωρίσεως κοινοτικού σήματος που κατέθεσε η Επιτροπή ..... II - 1303

4. Ανταλλαγή εγγράφων μεταξύ των εναγουσών και της Επιτροπής ..... II - 1304

5. Δικαστικές και ενδικοφανείς διοικητικές προσφυγές που άσκησαν οι ενάγουσες παράλληλα με την παρούσα δίκη ..... II - 1305

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων ..... II - 1306

Σκεπτικό ..... II - 1308

1. Επί του παραδεκτού ..... II - 1308

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 1308

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 1310

Όσον αφορά τις προϋποθέσεις της σαφήνειας και της ακρίβειας του δικογράφου της αγωγής ..... II - 1310

— Όσον αφορά τα εθνικά σήματα, ενδοκοινοτικά και εξωκοινοτικά . II - 1311

— Όσον αφορά τη φήμη των σημάτων ..... II - 1313

— Όσον αφορά τα κοινοτικά σήματα ..... II - 1313

— Όσον αφορά τις εταιρικές και εμπορικές επωνυμίες και τις ονομασίες των δικτυακών τόπων ..... II - 1314

Επί των αιτημάτων με τα οποία ζητείται η παύση των πλημμελών ενεργειών της Επιτροπής ..... II - 1317

Συμπέρασμα ..... II - 1320

2. Επί της ουσίας ..... II - 1321

Επί της ευθύνης της Επιτροπής από παράνομη πράξη ..... II - 1321

Εισαγωγικές παρατηρήσεις ..... II - 1321

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 1322

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 1327

— Επί της πρώτης αιτιάσεως αντλούμενης από την προσβολή των δικαιωμάτων που παρέχει στις ενάγουσες το σήμα ..... II - 1327

— Επί της δεύτερης αιτιάσεως, αντλούμενης από την αμελή συμπεριφορά της Επιτροπής έναντι των εναγουσών ..... II - 1335

— Συμπέρασμα ..... II - 1336

Όσον αφορά την ευθύνη της Κοινότητας από νόμιμη ενέργεια ..... II - 1336

Επί των δικαστικών εξόδων ..... II - 1339